

linh

thơ vi thủy linh

Nhà xuất bản Phụ nữ

Nhà sách Kiến Thức
Tủ sách Văn học

vi thủy link

- Sinh năm 1980 tại Hà Nội
- Bài thơ đầu tiên in báo Tiền phong 9.1995
- Giải thưởng thơ: Tạp chí Sông Hương (1996), Bút Mới, báo Tuổi trẻ (1997), Tác phẩm tuổi xanh (1998)
- Là nhà thơ trẻ Việt Nam đầu tiên dự Liên hoan Thơ Quốc tế tại Cộng hoà Pháp (Val-de-Marne, 11.2003) thơ in trên các tạp chí: Europe và Action poetique (Hành động thơ)
- Thơ và tác giả được giới thiệu nhiều lần trên: Đài phát thanh quốc tế BBC (Anh), RFI (Pháp), tạp chí Thi Bình (Hàn Quốc, dịch giả: Tiến sĩ Bae Yang Soo, trường khoa Việt ngữ, đại học Pusan)
- Tác giả ca từ của liveshow và album Nhật Thực

In chung trong các tuyển tập: Tuyển tập thơ Việt Nam 1975 - 2000 (tập 1, NXB Hội nhà văn, 2000). Tuyển tập thơ châu Á (Mười tác giả, NXB Thi Bình, Hàn Quốc). Tuyển thơ tác giả nữ Việt Nam (1000 - 2006), NXB Báo chí nữ quyền (The Feminist Press).

Trình diễn thơ và giao lưu Hành trình tình yêu tại Trung tâm văn hoá Pháp (L' Espace) Hà Nội, 21.10.2005. Trình diễn cùng nhà thơ Anh Roger Robinson tại Hà Nội và Tp Hồ Chí Minh (24& 26.1.2007), do Hội Đồng Anh tổ chức.

Linh

Thơ - Vi Thùy Linh

Linh

Thơ - Vi Thùy Linh

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ

Đọc lại Vi Thùy Linh

Trần Đăng Khoa

Tập thơ này ra đời cách đây cũng đã bảy năm rồi.

Chúng ta vẫn còn nhớ cái khoảnh khắc Vi Thùy Linh xuất hiện vào tháng 10 năm 2000 cùng với tập thơ "**Linh**" này ở *Nhà xuất bản Thanh niên*. Khi ấy, người khen, khen đến hết lời. Kẻ chê cũng chê đến cạn nhẽ. Đây là một dấu hiệu đáng mừng. Bởi cuốn sách đã không bị quên lãng. Nó đã có đời sống và số phận của nó. Đối với việc sáng tạo nghệ thuật, sợ nhất là sự im lặng. Một tác phẩm ra đời, như hạt cát ném vào vũ trụ, rồi mất hút trong cõi mịt mù giá lạnh, chẳng để lại một tiếng vọng nào.

Khi bàn về thơ Vi Thùy Linh, có người đã gọi chị là nhà thơ đổi mới. Tôi không nghĩ thế. Bởi nói đến những nhà thơ đổi mới, thì chí ít, họ cũng phải có những cái cũ để mà đổi thành mới. Nhiều thi sĩ thành danh, đã dững cằm đập vỡ mình ra, rồi nhào nặn lại thành một gương mặt khác, với một vẻ đẹp hoàn toàn khác. Vi Thùy Linh đâu phải thế. Chị sinh ra đã có gương mặt riêng, tiếng nói riêng. Chị không có nợ nần gì với quá khứ, cũng ít tiếp nhận những giá trị của quá khứ. Và trong tâm khảm, tôi tin Vi Thùy Linh cũng chẳng có ý thức quyết làm người tiên phong đổi mới thơ ca. Đối với chị, hình như đó là một việc rất xa lạ. Chị chỉ sống đúng như những gì mình có. Nghĩ theo cách nghĩ của riêng mình. Rồi cất lên tiếng nói cũng của chính mình. Tất cả đều hồn nhiên và giản dị.

Nói đến tập thơ "**Linh**", cũng không ít người cho rằng, thơ chị luôn bị ám ảnh bởi yếu tố sex. Và để minh chứng cho luận điểm của mình, người ta cũng thường chỉ dẫn ra câu thơ: "*Khoá*

thân trong chốn – Thềm chống...". Nhưng điều Vi Thuý Linh khao khát lại hoàn toàn không phải chuyện nhục dục:

Mình ôm lấy Anh ôm mình

Biết sự bình yên của mặt đất...

Và như thế, cái mà Vi Thuý Linh muốn vươn đến, luôn khát khao, đâu phải chuyện *Khoả thân – Thềm chống*, mà lại là *sự bình yên của mặt đất* kia.

Có thể nói, âm hưởng chính của cả tập thơ này, là sự phấp phỏng không yên của một trái tim thông minh, nhạy cảm trước một thế giới hỗn mang, luôn quay đảo đến chóng mặt.

Nơi em ở là phía ngày nắng tắt

Nỗi buồn nhiều như gió

Em ước thả được lên trời như bóng bay...

...Gió vẫn thổi, buồn phiền không mất nỗi

Chỉ còn phía Anh thôi

Em không nhớ đã gặp Anh bao lần, bất kể khi nắng còn hay tắt

Để rồi đêm nay

Em cay đắng quay về khi Anh đẩy em bằng mắt!

Ánh mắt Anh – không – bay – được

Lòng em vỡ

Vỡ vào đêm chỉ thiếu một tháng trăng em tròn 19 tuổi

Sự khắc khoải, cô đơn ấy có khi lại ở ngay trong căn nhà vốn vẫn được coi là tổ ấm của chính mình:

Bố

Mặt trời nóng nực và ồn ã

Con muốn gần ...lại sợ ...tan ra...

Mẹ
Mặt trăng xa
Con ngần ngại cận kề
Con
Vì sao lạc giữa
Lớn lên và sáng bằng nước mắt...

Và ngoài kia, cũng vẫn là một thế giới rộng lớn và luôn bất an:

Trái đất- cái cối xay rất cũ
Vòng vòng quay nặng nề mệt mỏi
Nóng dần lên, nước biển
Thức dậy những núi lửa
Những cánh rừng trơ cuống họng
Những người đàn bà teo tóp ôm con, không bật nổi tiếng khóc
...Nhiều vàng và kim cương, vẫn đói nghèo
...Tôi cảm ghét ngày 15 tháng 7 năm 1996, cả loài người

khi cứu Dolly ra đời

Gã Wilmut người Scotland chẳng có gì phải tự hào vì công trình của mình đến thế
Không ai ngăn cản ý đồ sinh sản vô tính là thành tựu của tiến hoá
Hàng triệu người điên lên theo mãnh lực phần mềm Microsoft
Những tâm hồn đang được mã hoá với nhịp điệu sống lập trình
Ngày đêm, neuron thần kinh căng cứng cập nhật dữ liệu
Con người không ngây thơ, không nhiều ước mơ và mất dần lãng mạn
Màu dollar sắp nhuộm cả da trời...

Thơ Vi Thuỳ Linh là thế. Ngổn ngang và rậm rạp trong những nghĩ suy trần trở của ngày hôm nay. Tôi cũng đã từng nói ở đâu đó rằng, một người khi ngồi vào bàn trang điểm thì dù ít, dù nhiều cũng đã tự thú nhận về sự khiếm khuyết của nhan sắc mình. Vi Thuỳ Linh không cần phải trang điểm. Cũng như nhiều thi sĩ hiện đại, chị vứt hết mọi son phấn loè loẹt của từng con chữ. Chị bỏ vắn điệu, thậm chí bỏ kể cả nhạc điệu, là cái tối thiểu cần phải có trong thơ. Nghĩa là chị tước hết mọi “trang bị”, đến nỗi dường như không còn gì để nương tựa, bầu vùi. Phải nói Vi Thuỳ Linh là người dũng cảm và tự tin. Thơ chị có nội lực. Chị vịn vào nội lực ấy mà đứng dậy trên hai chân của mình và sáng bằng nước mắt. Đọc chị, ta luôn có cảm giác rộn ngợp như đang đứng trước một ngọn núi lửa vừa mới tuôn trào với một sức mạnh không thể ngăn cản nổi. Lăn trong ngổn ngang đất đá, nhăm thạch là không ít những sỏi quặng quý. Có thể gọi Vi Thuỳ Linh là thi sĩ của tình yêu. Ai cũng có thể yêu. Nhưng yêu được đến như Linh, có lẽ cũng chẳng có đến mấy người:

Hình như tôi cũng đã lớn lên cùng tình yêu dành cho Anh,

từ khi bắt đầu là bào thai con gái trong bụng mẹ

Tôi nghĩ thế, bằng giác quan thứ bảy

Cây thánh giá kết tạo từ linh giác

Tôi đã mang nó

Đi qua thời gian

Đi qua không gian

Phủ phục trước Anh

Hiến dâng trong hạnh phúc tuyệt đích của nô lệ tình yêu

không muốn được giải phóng.

Có người nói: “Cái đẹp cứu thế giới”. Nhưng với Vi Thuỳ Linh, thì chỉ có tình yêu mới cứu được thế giới này:

Khi yêu nhau, chúng mình đã thoát khỏi thế giới hỗn mang này, kiến tạo một thế giới khác, chỉ có Anh và em, chỉ có Anh và em

Một thế giới hoà hợp và hứng khởi, bởi sự khám phá không ngừng, bắt đầu từ khi mình biết vượt qua bức tường rêu kiên cố

Đó là ý nghĩa ngày mai được đón đợi

*

Ở thế kỷ 21, một bé trai hỏi mẹ:

- Mẹ ơi, Trái đất rộng lớn chừng nào?
- Bằng ước mơ của mẹ về con
- Còn Cha của con?
- Người là một Thế giới

Thơ Vi Thuý Linh trong sáng và lành mạnh. Chị làm ta cảm động vì những ước mơ rất thành thật. ước mơ được làm mẹ. Ta hãy nghe chị tâm sự với đứa con vẫn còn ở trong nỗi khát vọng của mình:

Ngày xưa

Khi còn bé

Mẹ chỉ thích chơi trò "em bé"

Mẹ ôm búp bê, cho búp bê "bú tí"

...Mẹ đã chờ cha con xuất hiện suốt cả thời thiếu nữ

Mẹ chờ con, hiện thân của tình yêu mẹ với người đàn ông duy nhất ngự trị trái tim và tâm hồn mẹ

Con, con ơi...

Không biết bao lần mẹ đặt tay lên bụng, gọi con

Mẹ khao khát mang con, mặt trời đang phôi thai trong mẹ

Mẹ muốn có thật nhiều mặt trời

Con ơi! con ơi!

Con đang bay ở đâu? Con đang bay ở đâu?

Hãy theo tình yêu của cha, đậu vào lòng mẹ...

Nhà thơ Xuân Diệu có lần nói rằng: “Một bài thơ sống được đến 50 năm, đã có thể xem là vĩnh cửu, bởi nó có khả năng thoát được nạn ô xi hoá của thời gian”. Tất nhiên, đó là cách tính của Xuân Diệu ở thời đại của ông. Bây giờ, những giá trị giả tàn lụi nhanh lắm. Một bài thơ “sống” được 5 năm, đã có thể xem là điều đáng mừng, bởi nó đã có dấu hiệu trụ được với thời gian. Tập thơ của Vi Thùy Linh ra đời cách đây đã bảy năm, bây giờ đọc lại, ta vẫn không thấy cũ. Nhà văn Nguyễn Huy Thiệp rất có lý khi anh xếp Vi Thùy Linh là cây bút tiêu biểu nhất, đáng kể nhất trên thi đàn thơ trẻ hiện nay.

Tôi cũng rất yêu cái cảnh sắc thần tiên rất đổi thanh tao này:

Tên Anh thành tượng thanh của tín niệm

Trong cơn mơ chập chờn, em thấy Anh vừa tắm nước sông Hằng tinh khiết, đến nâng em đi về phía dòng sông ngọc bích hắt sáng đến chân trời nơi đây hoa Thuỳ Linh nở

Ở bên Anh, cả khi Anh không còn đủ sức nâng em trên cánh tay mình, em sẽ Anh để mái tóc em chảy lấp lánh nếp nhăn trên khuôn mặt Anh, phủ kín tóc bạc của Anh trong sự run rẩy vồ về của ngón tay mềm ẩm

Anh lại ru em những lời linh thiêng...

Hà Nội 1-1-2007

T.Đ.K

Chân dung

- *Chỉ cô độc mới làm bật tác phẩm* – ai đó nói – không phải tôi

Để sống trong sa mạc của sự cô độc, thiếu phụ ngủ với cô độc.

Giấc ngủ – không gì khác –

Là huyền hoặc khi con người đánh thuốc mê vào cơn cùng quẫn.

- *Bình minh gióng lên*

Trống ngực

Vượt những chóp núi, bằng ngòi bút – không thể khác –

Mạch thơ dồn nhau không kịp ý nghĩ

Bật máu.

- *Bóng tối*, là cô gái – mang thành phố đi lang thang – cho đêm ngăn lại

Trở về – thiếu phụ. Nước lạnh biến thiếu phụ thành thiếu nữ. Thiếu nữ

chạy trốn – tới khi tay không giữ nổi bút.

- Khoả thân trong chăn

Thèm chồng. Thèm có chồng ở bên. Chỉ cần Anh gối lên đùi

Mình ôm lấy Anh ôm mình

Biết sự bình yên của mặt đất

Trong chăn

Những câu nói mê

toả hơi nước

Đầu rỗng

Tôi tập Chết

Để – biết – mình - đang – sống

- Nói gì cũng hàm ngôn

Mất hàm ngôn những điều ngoài tiếng nói

Không phải ai cũng dám yêu người như thế!

Cứ để chăn trễ nải

Biết đâu

một tối trở về
Chồng nằm trong đó
muốn được tù trong đó
muốn được tù trong đó
(giải thoát nỗi sợ dai dẳng căn phòng bệnh chữ)

- Một đêm căng tròn muốn vỡ
Phát điên nhớ cái hôn phát điên...
Tiếng nói mê (từ những – ngày – thuở – triều – dâng)
kéo ngã mấy sợi tóc bạc

Ngôi nhà chôn sức nặng
Căn phòng trên cao, còn trẻ
Thiếu phụ
Hai mươi tuổi.

8.3.2000

Những đối lập

Bố

Mặt trời nóng rực và ồn ã

Con muốn gần... lại sợ... tan ra...

Mẹ

mặt trăng xa

Con ngần ngại cần kể

Con

Vì sao lạc giữa

Lớn lên và sáng bằng nước mắt

Bầu trời không ngừng bão tố

Sấm, sét, chớp rạch đầy cánh sao mảnh dẻ của con

Con cố vươn cánh sáng hơn lũ sao chi chít kia, để nối gần bố mẹ

Con muốn mình lớn thật nhanh để đối mặt với mọi mặt cuộc đời, nhưng
không là mặt trời mặt trăng như bố mẹ.
Con yêu người lau khô mắt cho con, bằng đôi cánh cứng nước mắt của Anh
Anh ấy yêu con, nhưng buộc phải tìm ngôi sao khác! (?)

Không biết lạc vào đâu

Con

rơi

xuống

dòng sông đỏ đang chuyển dịch bóng những vì sao

Đêm, sông cũng không ngớt sóng

Từng cánh sao ướm sáng dần chìm dần chìm, con chỉ ước mình bé thơ,
khi hiểu những điều lớn lao chẳng làm vơi đi bất hạnh mỗi đời người

Nước sông mặn xót, đầy sinh vật muốn tấn công

Những cánh sao lại rướn lên mặt nước

Hỡi những dòng sông!

Tại sao nước mặn chiếm ba phần tư Trái đất?

Tại sao con người ít cười hơn khóc?

2.3.1999

Từ phía ngày nắng tắt

Nơi em ở là phía ngày nắng tắt
Nỗi buồn nhiều như gió
Em ước thả được lên trời như bóng bay...
... Gió vẫn thổi, buồn phiền không mất nỗi
Chỉ còn phía Anh thôi
Em không nhớ đã gặp Anh bao lần, bất kể khi nắng còn hay tắt
Để rồi đêm nay,
Em cay đắng quay về khi Anh đẩy em bằng mắt!
Ánh mắt Anh – không – bay – được
Lòng em vỡ
Vỡ vào đêm chỉ thiếu một tháng trăng em tròn 19 tuổi

Em không nhớ đã thả đi bao nỗi buồn buộc bằng tóc rụng
Tóc mỗi năm một mỏng

Em tức tuổi trở về khoảng trời bóng đỏ
Bóng chèn nhau

vỡ

Lòng em

vỡ

Em lầm lũi lại đến trước nhà Anh nhạt xác nỗi buồn vừa rơi, đốt lên thành lửa
Rời đi

Sau lưng em ngày nắng tắt.

5.3.1999

Tự cảm

Nữ thi sĩ họ Vương⁽¹⁾

Sinh ra trong khu phố người Hoa Hải Phòng

Lên bảy tuổi, mới biết nói tiếng Việt

Năm mười ba tuổi

Thơ vẫn đầy gió Quảng Tây

Ở thành phố nơi tôi sinh ra, lớn lên

Những biển hiệu chữ Tàu ít dần trên phố Tạ Hiện⁽²⁾

Sài Gòn – Chợ Lớn

Người Hoa chiếm lĩnh thương trường

Người Hoa quần cư ở quận 5 (hay bất cứ nơi nào)

Cũng ý thức về nguồn cội

Họ chỉ nói tiếng Việt với người Việt

⁽¹⁾ Vương Oanh Nhi – tên thật của Dư Thị Hoàn (sinh năm 1947)

⁽²⁾ Phố người Hoa, ở Hà Nội

Biển hiệu chùa chiền, trường học, thương xá
Chữ ánh lên màu huyết Trung Hoa
Những dãy phố già, san sát
Những ngôi nhà lẫm thẫm rêu, đứng bên nhau trầm uất

Ở một quán mì Tàu
Bà chủ mời tôi rất ngọt
Con gái bà đang mắng đứa con trai
Thằng nhỏ chừng ba tuổi
Hai tay bịt tai, phụng phịu
Đám người ở bàn bên tranh luận,
Một tờ báo tiếng Hoa để trên bàn,
(Tôi không hiểu gì)

Ở hai góc mặt tiền Chợ Lớn
Hai toà nhà cổ không người ở, đối xứng nhau
Trên mái nhà bên trái, con chim sẻ lẫm chẫm giữa những viên ngói vỡ
Có – phải – tôi – đây – không?

2.2002

Sinh ngày 4 tháng 4

Những con kiến rừng yêu mùa nào, để để trứng đúng vào tháng Tư
Cả tháng Tư em bồn chồn như cả rừng kiến đốt
Như con ong
Em khích động Anh bằng tưởng tượng có thật

Và đáp lại tất cả thềm muốn
Anh và em trong trắng trong Vũ – trụ - sơ - sinh
Những bí ẩn được khơi mở như thể nếu không, người ta sẽ điên lên vì bí
Em bắt đầu yêu Anh, và
Anh yêu em, bằng sự cực đại được khuếch tán
Sự tối tăm và sáng láng
Sự chôn chân và những cuộc bay
Cái lưỡi mềm của Anh nơi gan bàn chân em
Làm thế giới hoá lỏng
Em như bông lúa chín

Trò *Domino* với hiệu ứng lan truyền, đổ sang nhau những ăn năn – bất cần,
trong sạch – vấy bẩn, ý nghĩa – vô bổ, cạn kiệt – lấp đầy, tuyệt vọng và
ngộ nhận, đoàn tụ và lưu lạc, trấn tĩnh và hoảng loạn
Sự âm ỉ chen đua của đám đông chỉ là một chế giễu cho mặt đất chật hẹp
Những tranh cãi chẳng chịt biện minh điều gì

Anh nói, nơi khuôn mặt em, đôi mắt gọi, nhưng Anh yêu cái miệng hơn,
cái miệng biết yêu em hơn mọi ve vuốt của lời nói
Một tình yêu phi thường của những Định mệnh khác thường
Là sự kết hợp toàn hảo
Không chỉ ánh sáng tự nhiên của thân thể được gột rửa và tái sinh
Sự hợp nhất kỳ diệu làm Anh cùng em lớn lao, trước những ngạc nhiên
không kiểm chế của mọi người
Xung quanh, tất cả đều lạnh lẽo, sau khi em ở bên Anh em đã gần Anh,
thuộc về Anh trong tình yêu đôi ta (Anh vắng mặt)
Dẫu sự vắng mặt của Anh là thường hằng
Em vẫn thuộc sự sống của Anh, trọn vẹn

1.5.2000

Thần lằn trắng

- Này gương kia, ta muốn biết trí tuệ của ta?

- Thưa cô, cô thông minh hơn nhiều, so với tuổi

- Này gương, ta muốn được như con thần lằn, có thể đổi màu xanh,
nâu, đen, đỏ?

(Quanh ta, nhiều kẻ nham hiểm một cách quái gở)

...

- Này gương, ta muốn được như con thần lằn!

- Thưa cô, để làm gì, khi nước bọt vẫn là chất phóng xạ để người ta
huỷ diệt nhau, những chiếc lưỡi ngày càng dài ra, cong lên và màu không đổi?

- Nhưng ... nhờ thế mà thần lằn dễ sống, thậm chí con vật nhỏ lại tưởng
nó là rắn và hoảng sợ.

- Gương ơi, bây giờ trông ta ra sao?
 - Cô già hơn nhiều, so với tuổi
 - Sao đêm nữ chan trắng vào tận chỗ ta ngồi
- Gương, xin người, đừng để ta thấy ta – màu tóc thật.

Gương

nút

dọc

Những cái lưới đang khuấy đảo ngoài kia

Ta chỉ kịp thấy vầng trăng co mình vào góc gương như con thằn lằn trắng.

Đêm 2.8.1999

Sự im lặng

... Tôi đã nói với người đàn ông đầu tiên tôi yêu:

"Em có thể chết, nếu bị Anh phản bội"

Khi bị phản bội

Tôi giăng chiếc nhả Anh tặng khỏi tay mình

... Người đàn ông thứ hai dịu dàng và trong suốt

Tôi thiếu nữ bé nhỏ rón rén bước vườn yêu

Sửng sốt, ngưỡng vọng...

Bỗng nhiên

Anh thay đổi!!!

....

Cố giấu những tấm ảnh, quà tặng của họ trong góc kín căn phòng, tôi
bắt đầu xe lửa mãi miết, găm lên tự trấn an, át đi trong tiếng thở đuổi
theo mình, phía những cơ thể đầy ham muốn...
Tôi biết thân thể mình đang khô đi khi xe lửa không còn đường ray để chạy
Trước biển đêm
Mất thăng thốt tim câu trả lời phía đám mây màu tóc:
"Con người sẽ còn bất hạnh vì sự thông minh và cả tin" (?)

Nhưng tại sao tại sao tại sao
Tôi lại cố rướn mắt đau đầu con đường đã qua
Tôi lại cố tìm Tôi, được một lần nữa thơ ngây, trong chiều cao im lặng.

16.7.1999

Cái chân vịt và tiếng còi tàu

Mắc đầy chân vịt tàu thủy cứng đơ của con tàu bị chuột rút giữa
các dòng sông đan nhau trong tôi
(Chúng bị chuột rút trước khi kẹt vào đầm lạch, khi sông cạn nước)
Những câu nói mê đánh điện tối khẩn cho toàn thân tôi (đang giống như
cái túi vải dài căng phồng)
Đôi tai ù và tất cả không cử động

Chỉ sau ba mươi phút, cơn mưa lớn có thể làm ngập thành phố
Sau đó, lớp bụi dày lại tiếp tục nướng mình trong cuộc bay tứ tung và
xâm lăng những con mắt
Những hố ga ngoác mồm đâu đó, những con đường bị cắn lung tung
Đặc nghe khắp nơi, âm thanh ử ê chất chứa

Các bức điện đánh hàng đêm, gửi cho tôi và một linh hồn khác đang vất
vưởng mộng du – ngoài – Tôi, phản ánh tâm lý khi trầm cảm khi khủng
hoảng luôn cả gan bạo động

Tôi dồn tôi vào tiếng gọi Tôi

Nhưng khi đôi môi tách ra, chỉ lộ hai hàm răng (có hai mươi tám chiếc)

Tiếng – gọi – Tôi đang trú âm trong bốn chiếc răng hàm chưa mọc

ở bốn góc khoang miệng

Thế nên đôi môi và hàm răng cứ há ra mà không bắt đầu được sự cử
động nào, như chân vịt muốn quay mà con tàu chỉ lắc

Con tàu chỉ lắc, dù nước đã dâng đầy, nó cũng muốn lao đi

(Tôi muốn mọc thêm hai cánh tay để đẩy mình

Bỏ con tàu chở tôi, hoá thành “con tàu đỏ” nằm trong đất, bất động ú ớ
tiếng ma hồi nghĩa địa

Con người đi đến đâu, sống: lo miếng ăn, chết: lại bát cơm quả trứng

Đường lên trời đột ngột ngắt khi nắm hương tàn)

Hãy khua tất cả dậy

Hãy đừng khóc cho những dòng sông

Hãy sục bàn chân băng băng con đường bụi

Nước cuốn lũ giấc – mơ - đã - hiện và ướt nhẹp cả giấc – mơ - manh – nha
của con thuyền giấy

Tôi hét lên – tiếng còi tàu rúc, thúc tôi đi!

14.6.2000

Những ngôi nhà

Những ngôi nhà
và những ngôi mộ
nuốt chửng cánh đồng
Nơi ở của người chết tấn công người sống
Thành phố chết dựng lên đám ma
Người đang sống giành nhau đất sống
Người đang sống xây sẵn mộ, ganh đua nhau xây mộ, những ngôi mộ
hình nhà, to bằng giường cưới
Người đang sống đóng sẵn quan tài cho người chưa chết

Mộ mới, nổi đầy đồng
như những chiếc nón xanh

Nón nón
chụp xuống bao thi thể
- nơi bắt đầu của linh hồn
- thiên đường của lũ cá trê

Lão nông mơ thấy
lũ cá trê béo vàng lúc nhúc vọt khỏi những ngôi mộ chưa kín cỏ,
cẩn cỏ chân thừa thốt trên đồng
lũ cá trê phàm ăn, quấy trong bụng người sống
Nón xanh hoá đỏ, đội đất quây làng...

Ngày ngày
Những người nông dân đội nón rời nhà lúc trời chưa sáng
Họ đi về phía những chiếc nón xanh

Đêm 10.8.1999

Thế giới hiện hữu

Trái đất – cái cối xay rất cũ
Vòng vòng quay nặng nề mệt mỏi
Nóng dần lên, nước biển
Thức dậy những núi lửa
Những cánh rừng trơ cuống họng
Những người đàn bà teo tóp ôm con, không bật nổi tiếng khóc

Ì ạch Lục địa Đen
Nhiều vàng và kim cương, vẫn đói nghèo
Sông Nil⁽¹⁾ không chảy qua những cổ họng rất bỏng
Mầm sống gieo rắc vô tội vạ trong bệnh tật và mông muội
Lục địa đen không thể trỗi dậy

⁽¹⁾ Là dòng sông dài nhất thế giới: trên 6000km, chảy qua Châu Phi

Sẽ đến lúc cái – cối – xay – khổng – lồ vận hành theo một chu kỳ khác
Sẽ đến lúc con người phải lên các vì sao và mặt trăng để sống
Mặt đất nứt nẻ và lũ lụt
Lòng đất đứt mạch chảy
El Nino, La Nina nhào nặn nhịp sống.
Mặc nhiên, như nhiều năm trước
Con người tiếp tục ăn thịt nhiều loài, tàn phá môi trường sống mà
bất cần tương lai của thế hệ kế tiếp
Tham vọng khiến họ loại trừ nhau, ném bom xả đạn vào đồng loại
Những tổng thống ngạo nghễ với valise bấm nút hạt nhân, chất huỷ diệt...
"Mẹ ơi, loài nào độc ác hơn tất cả?"
Một mai, tôi sẽ phải im lặng trước câu hỏi của con mình.

*

Tôi căm ghét ngày 15 tháng 7 năm 1996, cả loài người kinh ngạc khi
cừu Dolly ra đời
Gã Wilmut người Scotland⁽²⁾ chẳng có gì phải tự hào vì công trình của
mình đến thế
Không ai ngăn cản ý đồ nhân rộng kiểu sinh sản phản nhân văn?
Thật nực cười những kẻ ngạo nhận *sinh sản vô tính* là thành tựu của
tiến hoá (!)

⁽²⁾ Người tiến hành ca sinh sản vô tính đầu tiên thành công: cừu Dolly, ra đời 5.7.1996 công bố với thế giới 2.1997

Hàng triệu người điên lên theo mãnh lực phần mềm Microsoft
Những tâm hồn đang được mã hoá với nhịp điệu sống lập trình
Ngày đêm, neuron thần kinh căng cứng cập nhật dữ liệu
Con người không ngây thơ, không nhiều ước mơ và mất dần lãng mạn
Màu dollar sắp nhuộm cả da trời.

*

Tôi vẫn tin
Không gì đẹp bằng con người
Khi tình yêu giúp họ vượt mọi ngăn trở.
Tôi mãi run rẩy tôn vinh, ngợi ca vẻ đẹp của thân thể khi thoát khỏi sự
áp đặt của mẫu mốt, xuất hiện nguyên khôi như tạo hoá sinh ra, trong không
gian tình yêu
Không gì kì diệu bằng việc tạo thành CON NGƯỜI
Cuộc sống được bắt đầu từ sự phôi thai những đứa trẻ.

20.1.2000

Những đồng cỏ nằm dưới tuyết

Nước đóng cứng hàng triệu vó ngựa
Những vó ngựa Nguyên Mông nằm xưa ngựa lên trời tuyết vọng
Thảo nguyên chết cứng dưới băng tuyết⁽¹⁾
Bầy dê cừu vùi xác
(Súc vật chết đói vì không cỏ ăn)
Những người du mục mắt một mí đói và buồn
Khóc sưng mắt trong lều cỏ

Ở một nơi quá thừa nắng lửa
Những người da đen phải ăn cỏ, lá cây
Trận lũ chưa cuốn hết kinh hoàng cơn đói⁽²⁾

⁽¹⁾ Băng tuyết ở Mông Cổ (3.2000)

⁽²⁾ Trận lụt ở các tỉnh miền Bắc Mozambique (3.2000)

Dầu loang trên biển, hồ, phơi xác tỷ tỷ cá
Loài cá sấu tưởng tuyệt chủng lại xuất hiện⁽³⁾, khóc không thoả đêm ngày
Dù giả tạo, cá sấu còn biết khóc
Còn hơn những kẻ vô tâm!

Tôi cứ tưởng người ta chỉ cần nụ cười
(Tiếng cười sung sướng để gì có được)
Song kẻ khóc thuê ngày càng sung túc
Hoá ra, có nhiều người mua tiếng khóc!

Tôi tìm
Mỏ Cười
Giữa xác thực và trống rỗng
Oa oa...

2000

⁽³⁾ Hiện tượng ở Campuchia

Thiếu phụ và con đường

Tự nhủ không thể yêu ai nữa

Người đàn bà sống một mình, vừa muốn quên, vừa mong ngóng

Chị cố tránh con đường xưa...

Lại đêm...

Lại đêm...

Lại một giao thừa mùa xuân hực nhựa

Để mặc những người đàn ông đến và đi, ngoài cánh cửa

Mười bảy đêm giao thừa đi qua...

Rồi lịch cũng không muốn xé

Tờ lịch lẻ loi phía đầu giường, như lá bùa sã cánh

Chị nhặt lên,

dán lại đêm.

.....

Lại một giao thừa nữa đi qua, bằng tốc độ bằng số năm sống một mình
bằng số tuổi khi chị gặp Anh
Cảm thấy tiếng gọi lan trên hai bầu vú,
Người đàn bà hỗn hển lao về phía con đường bấy lâu chị tránh
Tiếng gọi cứ sôi lên không dứt

Anh cần em, hãy trả lời Anh! – Không phải Anh! Mà là người đã đứng
18 giao thừa bên cánh cửa
Vẫn đứng đúng chỗ hẹn trên con đường cũ, thiếu phụ đưa bàn tay phải
ra trước mặt, nhìn vào đường tình duyên đầy nhánh ngang chồng chéo
và dứt đoạn:
Anh có đi hết con đường này không?

Sáng 30.7.1999

Dấu vết

Em khóc sập trời, Anh vẫn cứ đi, gạt về em vạt vạt mây tới tả
Em phút chốc là Nữ Oa, nâng khoảng – trời – bị – trượt – chân, bằng mi
mắt khô trụi

Rồi hồn phiêu bồng lại nhập xác thân
Rồi lại nóng bừng hồi hộp hồi hộp

Em muốn tìm Anh, nhưng lại lạc vào bóng mình, tìm Anh trong tiếng vọng
của bão

Con đường hút hút lồm dẫu dẫu chân
Em ướm chân mình, định uống nước trong dẫu chân, như cổ tích...
Mà chỉ toàn dẫu chân phụ nữ!
Hai bên đường, những bông hoa loa kèn đỏ khóc
Đêm ướt – những dẫu chân đọng nước

Đi theo những dấu chân tới khi lả đi nơi gió xối thành thác, nơi những
 người đàn bà ở trần, thỏn thức nhìn đường tối và trắng sáng
 Họ bảo em, đừng đi nữa, không tìm được đâu, những dấu chân biến
 mất nhanh vì đàn ông đổi thay như biển cả
 Tru lên tru lên những cây kèn đỏ
 Trắng tước mình
 rơi
 như chiếc móng tay
 Những người đàn bà làm bật tiếng tru liên hồi của hoa, bằng lưới.

18.8.1999

Nữ tu

Như người đàn bà đợi

Vươn tay

chối với gọi

Lá hừng hực đỏ

Cây mọc trước nhà em – tu viện

Cây – nữ - tu

.....

Đông ào ạt về

Chỉ nghe gió thất thanh

Chỉ nghe trong đêm... tiếng trút áo...

Suốt mùa

Tiếng kèn quanh quất

Không có bước chân nào thực lòng yêu, dừng trước nhà tu kín

Cây – nữ -tu dồn sức đỏ rực chiều cuối đông

Vẫn không

bàn chân nào

ở lại

Lá bút tung, bay như con mắt mỗi

Cây khô trụi

Cất một tiếng cười hoang

....

Rồi lại xuân

Vẫn tiếng kèn quen thuộc

Tiếng kèn rè lúc nào, ai biết

Bồng chiếc váy trên mình tu nữ, bay thốc

Mầm xanh chớp mắt,

Cây – nữ - tu căng mình làm những chiếc lá xám, trắng đen đồng loạt

bay vút quanh mái tu viện

Ồ... là những con chim!

7.10.1999

Huyền tích

1 • *Nếu chúng ta không làm thân phận này*

Em là công chúa, chờ Anh – con đại bàng dũng mãnh nhất – mang đi thật xa
Đến một nơi không ngọt ngào người
Anh trở lại Người, hoặc em mọc cánh

Nếu chúng ta không làm người

Em muốn là hải âu – loài chim không sợ sóng và bão biển
Thế thì có yêu được Anh không – chim phượng hoàng đỉnh núi chót vót

2 • *Giữa thế giới ngọt ngào*

Con người lấy lại thăng bằng, bằng hoang tưởng diệu vợi và ngộ nhận
Tất cả chúng ta đều bội thực u buồn
Có những nỗi – buồn – mặt – người không nhận diện

Và ảo lả sau những cơn dồn đuổi
Và lộn lắt ngất đi trong cô đơn
Ở nơi hoang vu đang chờ đợi ta, những trận cuồng phong
vẫn căng lên, rạo rực.

3• *Nếu chúng ta yêu nhau trong hang*
Là giải thoát mình khỏi không gian chen chúc
Cái hang, chưa tìm thấy, chỉ nghe vương vất tiếng đàn Thạch Sanh
Lúa lúa đôi hôn nhau đắm say để tìm cho mình phương hướng
Nhưng làm sao có thể định thần, khi con người luôn cảm thấy bất an
và lẻ loi
Ở miền Tây Tạng, người chết được làm lễ thiên táng
bởi loài chim ưng trên đỉnh núi
Những linh hồn bắt đầu chu du từ đỉnh núi, sẽ được hoá thành chim

4• *Những con én đã mang mùa xuân đi*
Chỉ còn tiếng đàn môi ngân nga mãi tới hoang vu – nơi lổm đổm những
con mắt sáng
Anh đậu xuống em
Bằng cơn xuất thần, chúng ta đã bay lên, bắt giặc

20.4.2000

Rêu

Trận mưa làm xanh mảng tường và khoảng sân nhỏ

Tôi gò lưng cọ

Chỉ một đêm, chỉ một trận mưa

Màu xanh lại ngự lên tường và sân, như rêu

... Biết không cưỡng được

Tôi vẫn sợ ngày da mình đổi mới.

“Lớp rêu” ấy, làm sao cọ?

.....

Những khuôn mặt già đi

Những con người già đi

Không ai thần nhiên ...
Những người đàn ông bền bỉ cạo râu, nhuộm tóc
Những người đàn bà chăm chỉ xoa kem, đánh phấn
Người ta ngày càng chăm soi gương.

.....

Anh có biết, bộ râu của Anh
Là lớp râu đẹp nhất mà em thấy
... Rồi em sẽ giữ chặt bàn tay luống cuống của Anh, khi cạo đi
những sợi râu bạc.

1999

Bóng người

1• Khi tắm

Tôi thường ngắm mình

(Như có một người, cùng tắm gương, ngắm tôi)

Mảnh mai, lóng lánh ướt...

Lan khắp chúng ta, sự choáng ngợp của vẻ đẹp mong manh trong sạch

làm chúng ta dịu lại

Trong chiêm bao bí ẩn

Trong dự cảm vừa chớp lấy ở giao điểm khoảnh khắc tỉnh – mê

2• Những con búp bê biết cười, khóc không nước mắt

Con lật đật ngã rồi đứng lên lập tức

Con ốc sên nhả nài áp mình vào cánh cửa

Giá con người được như vậy!

(Loài vật và lũ búp bê vẫn kiên trì giấc mơ *Làm người?*)

3• Trong những bức hoạ của mình

Lêvitan⁽¹⁾ không hề vẽ người (?)

Và ở tranh *Đỉnh Ý Nhi*⁽²⁾

Đàn bà, thiếu nữ, bé gái đều gầy gò hai màu đen- trắng.

2000

⁽¹⁾ Ixác Lêvitan (1830-1897) – hoạ sĩ về phong cảnh thiên nhiên nổi tiếng của Nga. Tác phẩm nổi tiếng của ông *Một ngày thu ở công viên Xókónnikí* (còn gọi là *Mùa thu vàng*) là bức phong cảnh duy nhất trong đó có người, nhưng thực tế bóng người ấy là do bạn Lêvitan- Nikolai Tsékhov vẽ thêm vào.

⁽²⁾ Một nữ hoạ sĩ ở Hà Nội

Mùa đông cuối cùng

Người bán bánh khúc đã ra khỏi ngõ vắng, mang theo tiếng rao héo
Những quán ăn đêm sáng trưng
Mắt chưa chan mềm chiếc nhãn Anh lỏng cho em cuối mùa xuân trước
Và ngã vào đám mây vỡ toang như những tàu lá chuối trong bão
Em thành lính gác chung thân của chính mình
Từ khi có Anh.

Tiếng ì ùng rền vang của sấm không đánh thức được những quả đồi
tê liệt nơi xa xăm
Những cành cây tự vượt ve thân, diễn cảm giai điệu của gió
Trong khi những con người loanh quanh, lạm dụng sự ích kỷ, khư khư với
chiếc kén của mình
Thời gian không đàn hồi

Tôi đi như nốt nhạc say giữa phố phố song song – khuông nhạc
Những con đường tối sẫm và bóng ướt (vì luôn được phun nước lúc hai
mười hai giờ) như cái cống ngầm, nổi trên mặt đất (?), không biết kết thúc ở
đâu... với những người đàn ông như cá vừa mắc lưới, những người đàn bà
như con mèo giả bộ hiền lành
Bà hàng nước ngái ngủ khêu bắc ngọn đèn cạn dầu bắn hoa đèn lép tép
Các căn hộ khép kín, cửa chốt chặt như vẩy vết thương bám vào da

Tôi không biết chống đỡ thế nào, khi làn da nhạy cảm và ký ức giãn nở
Như người mang lửa từ đỉnh núi vời vơi, chạy ngày ngày đến với
tình yêu, giữ lửa cháy để sống tình yêu
Giữa vòng thất của cuộc mưu sinh
Ta nhận ra nhau, không cần làm hiệu
(tín hiệu trong cơ thể chúng ta đã liên hệ và phát sóng bằng
quyển lực vô biên)
Đi qua những thế kỷ mất mát, thân người lại tiếp kiếp mệt nhọc
trong mùa đông cuối cùng

Họ hốt hải giữa vòng xoáy nóng bức của thế kỷ- năm cuối cùng
Họ chờ đợi gì? Tìm kiếm gì? Đánh mất gì?
Tiếng đàn một dây
ngả dọc Việt Nam
- đất nước mang hình người đàn bà hơi khuyu chân, ngửa mặt

Trở về ngôi nhà màu đối lập bóng tối, có bông cúc khép miệng nơi miệng lộ
Nốt ruồi căng lên, tự nói về mơ ước
Tôi như ổi chín
Với đôi mắt đăm đăm của Mecghi⁽¹⁾ nhìn cha Ran⁽²⁾

6.5.2000

⁽¹⁾ ⁽²⁾ - Mecghi và Ranfer de Brikaxxa, nhân vật chính trong tiểu thuyết của nữ văn sĩ Úc Colleen McCullough, chuyển thể thành bộ phim *Tiếng chim hót trong bụi mận gai* nổi tiếng thế giới.

Tín hiệu

Gắng là hình nộm khi đi qua đường hồ Dâm Đàm⁽¹⁾

Dấu cho hồi niệm làm người quên thất làm oằn oải bóng cây

Tiếng gà thất thanh lúc một giờ mười bảy phút chiều làm mấy cái vó te

giật mình nâng bằng đoạn sông ngái ngủ

Em sợ trở lại con đường này không có Anh, mà trưa nay lại đi ba lần, rất chậm

(Trong hai tiếng, bằng giấc ngủ đêm qua)

... Hồi niệm đã nhốt Anh và em vào ảo ảnh sóng sánh vô tận, còn chúng ta

không ngừng chiêm ngắm nhau

Trăng đêm tháng Mười như cái sừng bò đâm vào em êm dịu

Bị cảm và ngã trầy xước lời khẩn cầu an lành yên ổn

⁽¹⁾ Tên cũ của Hồ Tây, Hà Nội

Cái quán café tụt xuống dưới đường, ở góc phải hồ, nơi Anh hôn em
lần đầu, vẫn hấp dẫn các cặp tình nhân

Lối rêu xanh em dốc

Con đường dê mang tên Âu Cơ, đổ xuống đường Lạc Long Quân
giấc mơ trăm trứng

Em Âu Cơ một mình

Những cây phượng bật tung ô đỏ

Màu mùa làm người bùng bùng

Em một mình Âu Cơ

13.5.2000

Lửa trắng

Điệp điệp tên Anh
Bật từng cánh loa kèn trắng
Linh gọi: loài hoa Âm thanh duy nhất.
Trong vũ điệu nắng
Trong tiết tấu mưa
Từ nơi khởi nguyên
Lửa mọc mầm theo đường cong thân thể
Dọc hai ngàn dặm
Vũ trụ nhập men theo sự cuồng nhiệt của hai con người được sinh ra cho nhau
Âm thanh trắng...
Những minh tinh lộng xuống núi đồi, thung lũng, sông suối, biển cả,
thảo nguyên.

Em nhặt chúng, dán lên bầu trời
Vạn vật bị áp đảo bởi nguồn lửa trắng
Cả những giấc mơ thần dị
Cả những ý nghĩ dị biệt
Cả tiếng kêu cứu và than vãn
Cả những phiền muộn và cay đắng đang phân tán
Cả tiếng sấm càn nhàu mặt nước
Cả những thềm thuồng lưu đầy trong tổ ong cô đơn quá tải của mỗi chúng ta
Đều không thể trì hoãn!
Vượt trước tất cả bất chấp tất cả
Ngạo nghệ Anh yêu em.

4.2000

Nắng

Căn phòng vàng hoa hồng vàng Anh bỗng bệnh em biển vàng
Những nỗi buồn rộn ràng
Và tiếng sóng ráo riết

Cái lọ thủy tinh vừa bằng ngón chân cái, là nhà ngục giấc mơ hoa hồng
của con cánh cam

Em chẳng biết sẽ sống thế nào, sau ngày ly biệt
Nguyễn của em!
Thiếp gọi chàng- đêm bật tiếng
Ban mai cho ai khác (?)

Xuyên qua tất cả
Anh bắt em, bằng mắt
Những viên đạn găm vào mắt em, chờ đón tương lai
Con cánh cam vụt bay xanh thẳm

22.4.2000

Thành phố cổ

Những con đường đan thành Hà thành
Nối cây nối hồ nối tóc
Những bức tường mới xây lừng lững
cũng tấm tức nhớ phố rêu phong

Đàn rùa đá cống bia, trầm xuống hồ Văn⁽¹⁾ ngàn ngàn câu hỏi
Sĩ phu chen chúc đất kinh kỳ, bỏ quên Cổ Loa sạt lở?
Thần Kim Quy khóc với tượng cụt đầu⁽²⁾
Cụ rùa trong tủ kính đền Ngọc Sơn nằm khóc thương đồng loại
đang nổi lên tuyệt vọng giữa lòng hồ Hoàn Kiếm
- Miệng phải thở, rùa không ngậm thanh gươm năm trăm năm trước

⁽¹⁾ Hồ Văn nằm trong khu Văn Miếu – Quốc Tử Giám.

⁽²⁾ Tượng công chúa Mỹ Châu, khu di tích Cổ Loa, Đông Anh, Hà Nội.

Những phố Hàng (...) đầy hàng tràn sang phố không Hàng (...)
Tiếng chào mời râm ran, làm vĩa hè thêm chật chội
Người gánh hàng rong phố trưa khô ngủ
Bao cô gái chở mùa hoa qua hương lúa non...
Cái tháp vụt lên trên nền nhà tù
Mơ tiếng leng keng tàu điện
Bầy sâm cầm làm tổ mùa thu
Cò bay trắng hàng cây sao đen⁽³⁾
Tiếng rao đêm phai phai quán cóc
Hoa sữa lọt áo em buổi rồi
Hương của hương say môi môi

Em đã gặp Anh, nơi em sinh ra
Lại thác thơ giữa cơn bão lá
Mùa vàng con đường Anh
Nối Anh vào em, nối nối...

2000

⁽³⁾ Hàng cây trên phố Lò Đúc, Hà Nội.

Hai miền hoa Thuỳ Linh

Cò ro trong phòng kín
Như con chim nhỏ
Hoa Thuỳ Linh

Miền Anh không mùa đông

Thế nào là nhớ thế nào là yêu
Hai ngàn cây, một trời cách biệt
Đường xích đạo đánh bật hình dung ám ảnh
Hình dung kéo dài triển miên, mảnh như tơ sen
Cánh hoa Thuỳ Linh

...Em kéo Anh lại bên em...

Tay

buông lỏng

Tắm tức khóc

Thôi! Đừng mơ nhiều nữa

Thôi! Đừng gọi nhiều nữa

Làm sao Anh biết được!

Miền Anh không mùa đông

*

Loài hoa nào sẽ gọi Anh?

Cơn gió nào sắp rủ Anh đi mất?

Em nhốt mình trong phòng, khi bóng tối xoà lờn dương tính

Bọn bướm ong bị em xua tàn nhẫn

Tâm hồn em ở miền Anh
Đêm. Lại ngày. Lại đêm. Lại đêm
Sự phân thân
không – màu – nhiệm!

Mùa mùa lặng lặng
Giàn giụa cánh hoa Thuỳ Linh

Sáng 17.10.1999

Linh

1 • Bóng tối – con ngựa vằn lao đến - khi hàng cây sau mưa như dây chổi
khổng lồ sũng nước tiếp tục quét lên bụng trời
Em làm sao có thể thanh thản khi mỗi hạt nước bung ra từ những nhát
quét kia cũng mang ánh mắt Anh

Tình yêu đã trở thành tôn giáo.

(Ngoan đạo, cuồng tín – là kẻ si tình)

Ân sủng của Thượng đế, hiểm họa đối với ràng buộc trước đó
Không cần cắt nghĩa, nghi vấn bất cứ điều gì về sự bất ngờ được sắp đặt
bởi số phận về người yêu Anh hơn tất cả mọi so sánh.

2 • Tiếng hát da diết của Anh là một nguồn tinh chất đổ vào em
Em nghe Anh, âm điệu và hơi thở được thu âm, mà cứ ngỡ Anh đang ôm em
trong lòng đêm trọn vẹn

Sự tưởng tượng vô biên chọc thủng thế giới đang mệt mỏi ám nhiễm
Những cảm giác nguy tín làm con người bùng nổ trong chính xác
của mình, như một đày đoạ biết trước
Cứ thế, Anh trong em...

3 • Tên Anh thành tượng thanh của tín niệm

Trong cơn mơ chập chờn, em thấy Anh vừa tắm nước sông Hằng tinh khiết,
đến nâng em đi về phía dòng sông ngọc bích hắt sáng đến
chân trời nơi đầy hoa Thuý Linh nở
Ở bên Anh cả khi Anh không đủ sức nâng em trên cánh tay mình,
em sẽ ôm Anh để mái tóc em chảy lấp lánh nếp nhăn trên khuôn mặt
Anh, phủ kín tóc bạc của Anh trong sự run rẩy vô về
của ngón ngón tay mềm ẩm
Anh lại ru em những lời linh thiêng....

Khi yêu nhau, chúng mình đã thoát khỏi thế giới hỗn mang này, kiến
tạo một thế giới khác, chỉ có Anh và em. Chỉ có Anh và em.
Một thế giới sống trong hoà hợp và hứng khởi, bởi sự khám phá không
ngừng, bắt đầu từ khi mình biết vượt qua bức tường rêu kiên cố
Đó là ý nghĩa của ngày mai được đón đợi.

4 • Ở thế kỷ 21, một bé trai hỏi mẹ:

- Mẹ ơi, Trái đất rộng lớn bằng nào?
- Bằng ước mơ của mẹ về con.
- Còn Cha của con?
- Người là một Thế giới!

1.2000

Những mặt trời đang phôi thai

...

Ngày xưa

Khi còn bé

Mẹ chỉ thích chơi trò “em bé”

Mẹ ôm búp bê, cho búp bê “bú tí”

Chỉ có một búp bê con gái, mẹ bèn quấn thêm hai cái khăn để thêm hai con trai

Mẹ luôn được làm công chúa, cô dâu (cô dâu ôm “con” khư khư trong

“ngày cưới”)

Lúc một mình, mẹ đóng giả người mang bầu và ước có em bé thật để chăm

sóc và cho “bú tí”.

Mẹ đã chờ cha con xuất hiện, suốt cả thời thiếu nữ

Mẹ chờ con, hiện thân của tình yêu mẹ với người đàn ông duy

nhất ngự trị trái tim và tâm hồn mẹ

Qua bao nỗi nhen
Mẹ càng hiểu, con rất cần cho mẹ
Mẹ đập xuống chân bọn nhỏ nhen ganh ghét tằm thường
Chỉ Cha cùng các con thiêng liêng: kiến tạo cuộc đời của mẹ

Con ơi... con ơi!
Không biết bao lần, mẹ đặt tay lên bụng, gọi con
Mẹ khao khát mang con, mặt trời đang phôi thai trong mẹ
Mẹ muốn có thật nhiều mặt trời...
Con ơi! Con ơi!
Con đang bay ở đâu? Con đang bay ở đâu?
Hãy theo tình yêu của Cha, đậu vào lòng Mẹ
Khi con vẫn đang bay (ở tận nơi nào, mẹ không biết được)
Mẹ cứ áp tay sốt ruột được nghe con phập phồng thành hình, giã đập trong Mẹ
Những đứa bé giống hệt Cha

Những đứa bé giống hệt Cha lớn lên
Sẽ đến lúc, nhìn con, mẹ lại thấy hình ảnh chồng của mẹ
Vì con quá giống cha, mà mẹ thì nhớ tiếc từng ngày nông nàn
Đời rất ngắn đi qua ngày nông nàn
Mẹ không biết trách Trời hay Số phận:
Sao con không phải mặt trời đầu tiên của Cha?!

Mẹ viết truyện cổ tích cho con khi đang trên giàn lửa hiến tế ham muốn
được gần Cha
Khi đôi môi cha chưa mọc trên mẹ, mẹ vẫn ước có con vào mùa cha gặp mẹ
Con ơi, hãy bay xuống đây đi!
Mẹ ru con bằng thơ mẹ viết
Con ngủ bình yên trên ngực mẹ lớn lên từ ngực mẹ

Anh hãy mang những đứa bé đến cho em!
Đừng lo em sẽ dồn hết sức lực thời gian cho chúng
Vì những đứa bé là những mặt trời đang phôi thai trong hy vọng;
mà với em, Anh là cảm xúc bị ức chế
Thân thể em trái chín!

24h, 10.11.1999

Đôi cánh của mẹ

Cho những đứa bé từ năm 2008

Mẹ nghĩ

Con có thể kiêu hãnh về mẹ và cha

Từ lúc còn nằm trong cha và mẹ

Mẹ viết đến tiểu tuy

(Dù vì thế, có thể sớm lìa đời.)

Những gì mẹ làm sẽ cho mẹ sống

Người thân của chúng ta liên miên đau ốm

Mẹ thì không khoẻ

Nhưng

Hercule không phải thần tượng của chúng ta

Tình yêu mạnh hơn thần quyền, vô hiệu hoá những áp đặt

Mẹ triệt tiêu nỗi khổ nhọc bằng sự dữ dội ẩn nhẫn

Bằng khao khát con, chế ngự tâm hồn

Con

Ước mơ vĩ đại, dầu cho ngày tuyệt diệt

Giữa ước mơ hỗn độn và giả tạo đầy rẫy xung quanh

Cánh tay mệt mỏi của mẹ vẫn là đôi cánh bền vững

Hãy bay cao từ khi đôi bàn chân bé nhỏ của con bám vào ngực mẹ

2000

Phối cảnh của ký ức

Có những người
buộc phải đi về hai phương
(Như lúc xuất phát hai nửa tìm nhau)
Nơi
có cánh đồng trồng cỏ từng ngày
những cánh đồng để nguyên, không bao giờ gặt

Cả Anh và em đều mất máu.
Những cơn mưa lác đường Hà Nội
Sông Sài Gòn rặng dừa nước dòng kênh đen đầm sen phía chân cầu
đang xây con đường gió bụi dốc dài làng mạc nắng chan mặt em mưa chiều
cũng vội...

Và
Anh theo mưa ào về Hà Nội

Ở nơi quanh năm mặt trời phanh ngực
Những cây sao đen *dựng* người hỗn hển
Xuyên qua nhiều chiều không gian tiếng cười cái hôn cái hôn không
muốn kìm suốt những mạch người xe xối xả, là -
Cỏ không lả gục của cánh đồng không biết khô
Cặp môi kéo gần được các phương trời mút chặt những con người bất kể biên
giới và khác biệt
- Nếu cả nhân loại hiểu điều đó thì -
Ai cũng có thể bằng an, dù phải mang một bất hạnh câm nín

Cứ thế họ
đối diện với cỏ
Sẽ thấm thía hơn về đời sống của mình

Khi em
Biết nhắm mắt lại
Ảo tưởng Anh nằm bên
Em
có Anh cả khi đóng mắt
Và khi các đôi lứa
Biết quý từng giây phút
Thế giới cứ mãi mùa màng cứ mãi...

Đêm 9.3.2000

Thung lũng Anh và Em

Đổ

chiều

từ

trên

cao

Sài Gòn theo tối về men dần lòng chảo

Bằng Anh

Em đo chiều cao giữa Trời và Đất

Con mèo tham

Em cuộn mình, vô tận Anh

Không cần biết nỗi buồn trầm tích mình trầm tích nỗi buồn trầm tích

Kệ kim giờ bất tỉnh

...

Đêm quán Carmen
Mình say nhau rượu vang
Tiếng guitare bập bùng nấn nấn
Mặt trống nảy bàn tay vỗ mềm tường đá
Uống nhau không biết mệt
Cho cả thế giới nhìn!
Em ngả tình ca Tây Ban Nha vào Anh...
Carmen – hăm men
Là thung lũng
Hơi Anh hơi đất
Trên kia, những ngã đường vẫn lồi người đi
Chúng ta quay lưng lại ô cửa kính (vừa bằng cuốn sách) trông lên đường
Khi ô cửa bị bịt kín (xe) và mờ đi (sương)
Hơi Anh vẫn em
Mặc kệ thế giới!

Mãi mãi
Những ngày thung lũng...
Anh - thung lũng...
.....

Nước vẫn ồ ạt chảy và tràn mạch dịu dàng trong các lòng sông các chân cầu
Những bụi cây mọc trên mặt xoã chìm miền đất hằn những bàn chân
Trong cái tổ đầy mật Bình minh, những con chim thiên di bắt đầu há mỏ

22.3.2000

Thánh giá

Khoảng trống nhất tôi vào nỗi nhớ Anh miên viễn

Tôi hôn Anh rưng rưng và biết mình đang trở thành nô lệ của tình yêu.

một nô lệ không cần được giải phóng

Lũ lượt những đám mây đủ màu lũ lượt trôi qua

Chỉ một vầng mây lừng lững cùng tôi mở một bầu trời khác

Chỉ vầng mây ấy thấy tôi đang chờ, yêu tôi, trói buộc tôi và bao bọc tôi vĩnh viễn

Đó là Anh

- Vàng mây trắng lộng lẫy, quyền năng nhất.

Tôi yêu Anh như tuân theo sự sắp đặt của Đấng Sáng thế

Tôi yêu Anh bằng niềm tin đầy mong mỏi của linh giác

Tình yêu ấy là thánh giá tôi mang suốt đời, cây thánh giá cho tôi hân hoan và

cô độc, cho tôi niềm vui và nước mắt, cho ước mơ thành hình và cả hy vọng không thành; cây thánh giá cho tôi toả sáng
Khi những quả chuông mùa thu cùng khua vang, tạo một miền linh thánh
Tôi định bỏ mặc tiếng chuông vì lo hương ấm của tôi không giữ được
Anh mãi mãi.

Nhưng tôi không thể cưỡng lại nhịp thôi thúc của mình
Anh ơi! Em yêu Anh...

Xa cách đẩy tôi lên mãi chuỗi thở dài
Tôi phân thân khỏi sự đè nén của cơn mộng, đi vào chợ âm – dương
Đi vào hỗn loạn, ai oán, đốn đau của linh hồn khát sống
Muốn nuốt lấy tôi, củu tuyền, vạc dầu, bọ đầu trâu mặt ngựa
Âm âm tiếng ma hồi, tiếng khóc căm của những đôi yêu nhau đã cùng chết
như chống trả định mệnh; tiếng oán trách thống thiết trong gió buốt xương
của những cặp trai gái lìa nhau giữa cõi âm – dương nhập nhòa
trắng đen không rõ đường rõ ngõ
Tôi định dốc hết gia tài mình có để thoát kiếp làm đàn bà (làm một kiếp
người đa cảm chung tình là bạc mệnh).

Bỗng, vầng mây trắng gọi khúc giao linh làm tôi sực tỉnh
Tôi tìm gặp Diêm vương, sẵn sàng giảm thọ để được gần Anh và cầu
xin kiếp sau vẫn được là phụ nữ để yêu Anh cho thoả
Chưa kịp nghe Diêm Vương phán xét, những hồi chuông đã gọi tôi về
Tôi ném tung toé các hộp màu vừa pha lên tỉnh vật lên bốn bức tường
trắng để tất cả trở thành những bảng màu khổng lồ xáo trộn thực tại

*

Tôi đắm đắm nhìn Anh qua xa lắc, nhìn vào Linh mảnh khảnh
mà đáng sinh thành gọi là *cánh tay thiêng*
Làm được nhiều chuyện quá sức đến rùng mình, nhưng điều
thiên liêng nhất vẫn chưa làm được.

Mơ là cách để an ủi

Tôi đang mơ đang trôi trong Anh...

*

Anh hãy xoá ý nghĩa vệt mây trắng sẽ tan biến
Khi có em rồi
Anh sẽ sáng khác đi, với giao thừa trắng hoa và vẽ bằng ánh sáng tràn trề
sinh lực mới
Hãy tin điều ấy, như tin vào tình yêu của người đã tự nguyện để Anh chiếm
giữ khám phá!

Khi Anh tan vào em
Là khi vầng mây sáng nhất
Nơi cánh đồng trắng muốt hoa li ti cánh mỏng manh đôi ta đặt tên,
bay lên từ Anh và em: những đám mây con trai mang
cặp mắt rực sáng của Anh
Làm được điều đó, mới thật sự *Thùy Linh*^(*)
Ngày khải ngộ linh thiêng hơn tất cả kỳ vọng trở thành sự thực...
....
Hình như tôi đã lớn lên cùng tình yêu dành cho Anh, từ khi bắt đầu là
bào thai con gái trong bụng mẹ
Tôi nghĩ thế, bằng giác quan thứ bảy
Cây thánh giá kết tạo từ linh giác
Tôi đã mang nó
Đi qua thời gian
Đi qua không gian
Phủ phục trước Anh
Hiển dâng trong hạnh phúc tuyệt đích của nô lệ tình yêu không
muốn được giải phóng

1999

(*) Tiếng Hán có nghĩa là: “*Cánh tay thiêng*”

Dưới cây bồ đề

Chập chờn tiếng chiêm bao

Bầy kiến lửa bu đây, đốt bàn tay mê man lau nắng

Miết từng ngón vào đôi lông mày rậm

Để mở

Người đàn bà nằng lên

... Từng tế bào căng vỡ những hạt mồ hôi Anh đổ ràn nẩy mầm trên em.

Lại như con cừu non đói cỏ

Lại như con lạc đà mới lớn, bóng lưng nằm sấp trên sa mạc

Người đàn bà - lông - mày - đen mờ miến cực lạc

... ngồi dưới bóng cây, tán cây như chiếc mũ rộng vành

Câu tụng niệm đứt quãng - hỗn hển lời tình

Tiếng mõ - tiếng nấc

Bay tán loạn như lá vàng: những trang kinh Phật
Bầy kiến lửa đốt buốt ngày Chính quả
(Ta
Lúc nào cũng *phá giới* để yêu
Thì có nên *tu* không?
Biết *tu* ở kiếp nào?)

Hôn nhau tràn tràn
Ta *tu* suốt đời dưới cây bồ đề – Anh
Chúng mình siêu thoát.

1.5.2000

Và chúng ta bắt đầu một cuộc sống khác

1. Bóng em

dáng nhà thờ

lúc mùa đông về tối

đổ xuống

những phím trầm dương cầm

ngân...

Cái lạnh làm lá bàng đỏ như những chiếc lưỡi thèm khát lửa mãi vào nhau.

Lửa vòm trời thấp xuống. Một thèm khát thuần khiết và duy nhất.

Em đặt lên mình một chiếc lá đỏ. Và nằm xuống. Lá đang lướt trên em,

như Anh

Cuộc sống tiếp diễn bằng tưởng tượng của người xác tín

... Lúc nào em cũng muốn ôm chặt Anh để yêu đến kiệt sức (như thể ngày
mai nổ tung Trái đất)

Những cặp kính trở nên dư thừa khi môi nhìn nhau đắm đuối
Đầu nguồn của dòng chảy được nâng lên trong niềm thành kính
Muôn vì sao tung muôn vạn tinh thể ướt sáng, bọc Anh và em
thành một bản thể

2. Căng và trong như mặt hồ đẹp nhất, vắng mây Anh, vắng mây
quyền năng quyện em vĩnh cửu
Nụ hôn đầu tiên bắt đầu đưa Anh và em vào một Thế – giới - mới

Trút bỏ mọi ràng buộc cùng trang phục đầy bụi, em chỉ mặc chiếc áo
của Anh, đi về phía nhào lộn đêm ngày, nơi vệt sáng kéo qua u tối,
nơi tiếng cười ngã dúi vào tiếng khóc

Những ngọn núi những mặt biển dội âm tên Anh
Bốn phương tám hướng hoà vang tên Anh
Em kéo áo lên để Anh trần tình khô và mãnh liệt

Trong thế giới chúng ta vừa sáng tạo
Sự thuỷ chung và thành thật tuyệt đối được biểu hiện tự nhiên, chống
lại cuộc sống cũ
(Thế giới cũ ngoài kia, nghịch lý vẫn đóng đinh treo đầy người đeo mặt nạ)
Và chúng ta trở nên lớn lao trên mặt đất rộng lớn, bằng khát vọng
ngân nga bay trên đống đau, tuyệt vọng.

27. 11. 1999

Một ngày chưa có trong sự thật

Buổi sáng nũng nịu một mình căn phòng dậy muộn
Tiếng chim thả tràn tôi tiếng hót
Anh hiện diện bên em sau giấc ngủ mơ vừa nhắc cánh
Cùng mùi thịt da...

Em níu Anh, từ rất xa
Như người sống lưu vực giấc mơ
Đi mãi về triền sông chảy ngược:

"Ước gì có Anh

Dẫu một phút, một giờ

Để được trấn an sau những hình dung còn ảm!"

Thần thờ sắp xếp lại mình

Hiện thực không thoả thuận với sắp đặt chủ quan

Tôi biến mình thành cái *motor*, một *robot*, bằng cơ chế điều khiển

Vẫn phải làm việc và rời xa mình
(Chúng ta ngày càng rời xa mình)
Bền duy trì hứng khởi bằng lãng mạn, tưởng tượng bất ngờ
Cả loài người ngộ nhận tham vọng vật chất

Những ham muốn ghim lại trong thận trọng, bỗng bật ra, nhảy múa
quanh tôi, tung tôi lên sắp-ngửa
Tôi nhảy hoang dại trong cái muốn
Và vọt lên tóm lấy cái sừng bò trắng lơ lửng giữa trời, ngậm chặt và cắn
(Bất cứ lúc nào em cũng thích vọt như thế)
Lưỡi đang làm cơn cuồng bạo
Chúng tôi không chấp nhận sự hành hạ của không gian
Tiếng nói choáng ngợp làm chúng tôi thấy rõ sự mơ hồ vùng vẫy để
lâm chung thực tại
Và tự nguyện trói buộc mình và tự chủ trong ý niệm đoan chính
Nỗi buồn vẫn gặm nhấm con người từng ngày
Nó ngón của chúng ta sức lực

(Hẳn nhiên, nó làm ta thất vọng)

Họ đành bấu víu vào một kết quả hoà giải bằng cảm trạng yếu ớt

Đời người là kiếp phù sinh.

Tất cả các giác quan đang dao động và xáo trộn, búng Anh và em trông

ở vùng ánh sáng

Chúng tôi mơ ngôi nhà nhỏ trong cái làng quê thanh bình

Không ai biết chúng tôi

Không Anh là không em là

Quên thế giới xung quanh có những gì

Anh yêu em em yêu đến kiệt sức đến tan ra rồi lại bắt đầu hòa nhập...

Nhưng em vẫn nằm co một mình như quả dưa hấu trong ruộng dưa

không bàn tay Anh

Chúng mình buồn như cặp bánh *phu-thê* (*)

Buổi chiều quất lại như mặt người ốm dậy

Ngôi nhà ước mơ chụp lên ngôi nhà tôi đang sống chụp lên tôi.

16.5.2000

(*) Còn gọi là bánh susê

Lá thư và ổ khoá

Những ngón tay nàng bầu vào cánh cửa gỗ xanh đang quang hợp
Mưa phun
Mùa thu non..
Nỗi cô đơn cùng cực này
Như một quả xà cừ
Cẩn không vỡ

Những lá thư của Anh,
Em kết lại, thành áo giáp.
Những lá thư và những tấm hình em
Đủ để làm gối và trải thành drap cho Anh nằm
Hãy siết em cẩn em để hằn dấu vết,
Hãy nhập vào em hãy khóa và “đánh mất chìa khóa” trong em

Của em, máu đang chảy từng động mạch tĩnh mạch
Cơn run tê cứng người
Những mũi tiêm đâm vào bắp tay không thêm đủ sức kháng sinh cho nàng
Đến bao giờ chàng lại mở em và khoá em vĩnh viễn?
Đến bao giờ đến bao giờ đến bao giờ?
Ôi người yêu của em-chồng Nguyễn của em!
Môi em trong Anh, còn bầm
Chúng ta vẫn giấu hàm răng trong tiếng cười mang nỗi đau tuyệt diệu
(Người ta chấp nhận sống cùng bi kịch vì không đào thoát nổi khỏi nó
Tự làm khổ mình-mà cứ tưởng... ngược lại-bằng cách ngón ngấu
cơn buồn ngủ trong một góc kín bụng)
Hãy cho em nhìn tương lai bằng đôi mắt Anh
(Bão thổi từ biển vào đất liền và khí hậu thất thường làm sai dự báo khí tượng)
Lồng ngực xám ngắt của trời
Vẫn bao chặt quả xà cừ lẫn về em
Cặp kính của các nhà khoa học dày lên vì tìm cách tránh hiểm hoạ một
hành tinh sắp... va vào Trái Đất

Họ đâu biết

Chàng Nguyễn nàng Vi hàng ngày vẫn cùng căn phòng của mình lao
lên trời - tên lửa

(Lao vào nhau, ở nơi không ai biết được)

.....

Như tảng băng khô

Ngả vào bóng mình

Em

Cầu kinh Đức hạnh...

2h sáng, 26.3.2000

Mùa linh hồn

1• Tháng nàng Bân

Em không biết đan áo cho chồng
Mà được người ôm bằng chiếc áo sẫm màu
Gió bạc trắng.

2• Hồ Tây hẹp dần vì bị lấn. Vòng kẻ đá bất lực.

Em lấn mình vào còn đường vắng. Cổ Ngự xanh xao hàng cơm nguội.
Gió vẫn thổi dạ khúc Anh ở đây diu dặt...
Chuỗi hạt quán tay, sợi dây đeo cổ, áo bọc sát thân, chỉ để em giữ mình
trong vòng cương toả

(Đàn bà nuôi mình bằng mộng mị
Đàn ông ồn ào để giấu đi mặc cảm
Con người-thực chất chỉ là-
những sinh vật đáng thương)

3• Nhiều cái cây giơ bộ xương lên trời, dù mùa xuân rờn nhựa
Những quán cóc lỏng lỏng chống ghế, trà đắng ngắt như rượu đế
Kẻ mượn men để say, cũng chỉ để tự dối mình
Hướng hồ kẻ say tình mẫn kiếp

4• Buổi chiều hiền như con bê vàng
Cặm cùi em đan áo cỏ
Áo suốt đời đan dở. Mà cỏ úa tay người.
Nếu chúng mình có thể yêu nhau giản dị và lãng du, như hai hòn cuội
trong lòng suối thì-
Màu cỏ đã khác-Màu da đã khác...
Sự vận động Âm-Dương là bản chất thế giới

5• Cùng tiếng đàn gió lướt thướt
Những tụng ca lướt thướt siết những-người-hiện-thân-của-Âm-Dương
Ở nơi tất cả phơi mở tận nhụy vẻ đẹp trần gian mùi hương say lay
Chúng mình lắng vào nhau
Hồn nhiên
và thơ dại

Rét tháng 3.2000

Tạo hoá

Cứ mỗi lần khẳng khẳng đi khỏi Anh
Em lại thấy yêu Anh nhiều hơn
Anh đã tung lên bầu trời già, màu ngọc lam, cảm thạch,...
Những điều cũ kỹ chế ngự, phải bật rẽ

Quá khứ vẫn sinh lầy ở chân một con dốc ta chưa tới
Len lỏi đâu đây những kẻ mang khuôn mặt *Judas*⁽¹⁾
Ta tự bôi lem đôi má sứ
Và thường bị nhận ra trong lễ hội *Carnaval*⁽²⁾

⁽¹⁾ Kẻ phản bội Chúa Jésus, khiến Người bị đóng đinh câu rút

⁽²⁾ Lễ hội hoá trang

Anh và em: hai chiếc kim của đồng hồ mặt đất
Quá khứ, hiện tại, tương lai: những ngăn kéo nối tiếp nhau, sự
đầy - rỗng của nó không do ý muốn của người
Anh bảo, chỉ cần mùi em, Anh có thể tỉnh lại, kể cả khi đã chết
Vào lúc hai kim đồng hồ nhập một
Chúng ta trở thành một bản thể
Và khi ấy
Em nhận ra
Anh là bản đồ thế giới.

4.2000

Cầu vồng

- Những ô cửa sổ nhỏ vừa được trở theo từng cái chớp mắt, gọi về gió ấm
Anh đã ẩn vào gió, vuốt ve em
Những đứa bé thổi những giọt nước mắt của mẹ thành muôn vàn quả
cầu lóng lánh
Những quả cầu pha lê-nước mắt bay ra từ miệng con, kết thành cầu vồng.

Không đợi mưa tạnh hẳn, bọn trẻ khu phố ùa ra từ những hộp-nhà,
lao nhao như ếch cốm
Trong khi đàn nấm và mọc nhĩ đang cựa quậy trên các cây gỗ mục, thì các
con đã thổi cầu vồng - nước lên trời, trước khi cầu vồng - thiên nhiên kịp mọc.

- Trong huyền tích lẫn huyền sử, con người chưa một lần xỏ được cả hai tay
vào Hạnh phúc

Họ đành phóng đại những điều không làm được, cách an ủi là trông chờ
ở thế hệ khác

Và rồi

Như con hà, nổi buồn cứ bám chặt vào Ta

Tiếng cười méo mó mặt trời đè biển

Xà lan găm lên ăn than, tàu thuyền tắt tả

Những con gián biển lảo liên khắp bãi đá ướt bầy dã tràng lụi cụi xe cát

lấp khe hở giấc mơ của người

Giả sử ta được như những ngư phụ liú ríu đón chồng từ khơi về, ngày nào

cũng gỡ lưới; khi không cá, lại gỡ chiếu, gỡ tối...

Còn tấm lưới Buồn trùm lên con người, đã kín những thân xác

Ai gỡ mình thoát được đâu!?

- Bụi bặm đã phủ khắp mẹ
Các con hãy gọi mưa về gột rửa
(nhưng đừng là nước vỡ ra từ cầu vồng ấy)
Và tắm cho cả người đàn bà như cái cây cần đang bối rác ngoài kia!

Các con lại hào hển chạy lên đồi cao, thổi căng da trời bị răn reo và mặt đất
ngày một rúm

Ở góc vườn nhỏ

Mẹ ngồi lại với cái mạng nhện mới được con nhện chửa chằng lên chờ ngày ở cũ
Cái mạng nhện ánh lên những sợi cầu vồng.

Quảng Ninh 7.1999

Hà Nội, 3.2000

Đôi mắt Anh

Đắm đuối em

Đôi mắt Anh

Mang bình minh và bóng tối

Em đã nhìn thấy quá khứ nặng nề nấu trong đó những nỗi buồn,
dẫu Anh luôn cười

Tiếng cười vang như gió đại dương thổi qua núi đá

Vũ trụ có lỗ đen bí ẩn

Đôi mắt là lỗ đen của Vũ trụ - Người

Khi hôn mắt Anh, mắt trong mắt Anh

Em nhìn thấy sự vận động của thế giới từ hạt mầm còn nằm trong ngăn nước

Khí nằm nơi Anh,

Em như ở trên hòn đảo bình yên của cuộc đời mình.

Khi áp vào tai Anh,

Em nghe thấy muôn tiếng sóng vỗ về miên man, như áp con ốc biển

Khi em hoà trong toàn vẹn Anh,
Em vén được bức màn bí ẩn về sự sống...
Và em biết
Với tình yêu của em
Anh có thể ngẩng cao, trở thành chính Anh
Mặt trời-cuộn len màu lửa đang xổ tung triệu sợi
Gió thổi rồi bao sợi len nằng đan nhau đan chúng ta.
Giữa những trật tự và rối loạn sinh động,
Nỗi buồn lại bùng lên
Ngày mai là một huyền viễn
Trái đất vẫn xoay quanh những chiếc giường
Hãy tin ngày mai trong sự ngây ngất
Phản chiếu chúng ta, đám cỏ mọc từ dây thì tới lúc chết
Hãy cứ tin ở huyền viễn, dấu trí óc ta lẫn lộn vô định, mô phỏng
Trong cả cơn thịnh nộ khiến ánh sáng róm tím hóa sứ những cánh hoa

Em tin ở ngày mai của đôi ta
Khi đôi mắt Anh nhìn thấy trong mắt em những đứa bé chờ được sinh ra,
và hoan hỉ gọi

Không còn biết một chấn động nào hơn
Anh xoáy vào em
Cơn lốc

4.4.2000

Bài ca số phận

Nỗi cô đơn ập vào sự chịu đựng của em-con đề muốn vỡ
Mây như quăng mắt người mất ngủ
Hai vì sao tìm nhau buốt sáng
Bao giờ Anh đến? Bao giờ Anh đến?
Tiếng reo khi gặp Anh, là hy vọng linh ứng

... Lần đầu bên Anh, em hạt mầm bất ngờ rơi xuống phù sa
Chưa kịp, em chưa kịp thở hơi thở của Anh thì Anh đã đi
Phù sa bay về phương xa
Để lại em-cây trong mưa
Tim em muốn vỡ tung lồng ngực
Em nhớ Anh không chịu nổi

Và giệt mình nhờ một ngày kia Anh tung cánh tìm vườn Địa đàng khác!
Và tái tê khi phải chịu: cái lạnh và cách xa cuộn xoáy
không ngừng, em lại không biết bơi và sợ lạnh
Em chỉ biết ghen ngào mong Anh trong sự im lặng mang âm hưởng bão.

*

Em mơ được cùng Anh trên đồng cỏ rơm vàng
Mùa tha giấc mơ đến trước những giới hạn
Không có thảm bay, không mượn được chổi của phù thủy, cũng không có
hĩa vạn dặm

Em tìm Anh bằng đôi chân tê cóng
Ngày ngày
đi qua như thế...
Em không cưỡng được dòng xoáy của bóng tối
Mùa lạnh, mặt trời pha café trong mây quá sớm
Em gọi Anh khi vòm trời căng thanh đối bởi triệu triệu hạt mưa vỡ tiếng
Em sống bằng hy vọng giấc mơ Anh giữa im lặng của bão

Ôi kỳ vọng: điều ước lớn nhất trong đời em được bên Anh -
Ý nghĩ về hạnh phúc mong manh như vòng kim cô thít chặt
Chỉ Anh, chỉ mình Anh biết lời giải cứu
Người đàn ông của đời em

Người yêu say đắm của em,
Đừng nói với em âm hưởng gió mùa
Em đã mong mỗi biết bao phút linh ứng gặp Anh
Anh mang sức mạnh chinh phục của thần Shiva⁽¹⁾, bộ râu nam châm và
lưỡi lửa
Anh mang sức mạnh của thần Rudra⁽²⁾, thần Kâla⁽³⁾, thần Sambu⁽⁴⁾ Anh là
Ivara⁽⁵⁾ – là tất cả, và cũng là người đàn ông trần tục.
Em bắt đầu một cuộc sống mới
bằng sinh lực mới
khao khát và ước vọng mới
Hơi nóng dồn dập của Anh truyền vào em muôn triệu mầm lửa
Từ phút thiêng liêng ấy, em là tín đồ của Anh

Trong Ấn Độ giáo và tín ngưỡng Chăm:

⁽¹⁾ Thần hủy diệt, hiện thân của Đấng toàn năng, ⁽²⁾ Thần Bão tố, ⁽³⁾ Thần Thời gian, ⁽⁴⁾ Thần Hoan lạc và hạnh phúc, ⁽⁵⁾ Đấng toàn năng

Rồi núi lửa chưa kịp bùng lên thì trăng sao đã ngủ vùi tránh rét
Không phải Ngưu lang Chức nữ, chúng mình bỏ mặc cầu Ô Thước,
đốt cơn nhớ thành cầu vồng đến với nhau và khát
Em yêu Anh như yêu sự hiện diện của chúng mình trên mặt đất

.....

Rồi lại cô đơn ca:

Này mình ta hể! Lạnh lòng một kiếp!
Này hạnh phúc hể! Cố cười thành khóc!
Này mùa đông hể! Sống bằng hy vọng!
Này cách xa hể! Ngàn câu khăn giọng!

Ôm vào ngực chuỗi ảnh Anh (mà em rất thuộc), em hướng
về Anh làm lễ rửa tội dưới khoảng trời có hai vì sao chứng sinh
Em mặc chiếc áo của Anh, hành phương Nam tìm Anh trăm đêm, bất chấp
trái ngang, được-mất

Mặc tháng năm chạy về cuối mắt...
Mặc thế gian đổi thay từng giờ khắc
Chúng mình yêu nhau

*

Không cần Chúa trời, Anh sáng tạo em bằng sức mạnh phồn sinh
Em thấy mình thực sự là phụ nữ khi có Anh-điều tất yếu và linh thánh
Anh yêu, không cần hái sao đính lên áo em đâu, ở bên em, làm bùng ánh
sáng mới cho ngày đêm bằng hai thân thể nguyên khiết trong hoan ca bất tận
Shiva của em!
Em quỳ xuống Anh gọi Bình minh sáng thế

10.1999

Cất cánh

Dãy phố buồn như chuyến tàu đêm
Bầu trời loăng
Mặt trời loăng
Em loăng vào Anh trong chiêm bao chưa vỡ cánh
Mọi thanh âm dồn lại trong nghẹn ngào không thoát
Như vừa hôm qua, em còn bên Anh
Nơi thành phố nắng vỡ mặt trời
Cứ đi mãi theo xa lộ Hà Nội, sẽ tới em
Ngày nào Anh tới?
Khi yêu Anh, em hết cô bé 15 tuổi
(Giá mà tất cả mọi người có thể sống thơ ngây, hồn nhiên!)
Những ước mơ làm ta lớn lao

Nhưng có lúc làm ta đuối sức!
Sự đuối sức chực nổi loạn trong mỗi chúng ta
Trước cám dỗ, tôi khi mang khuôn mặt làm ngơ, khi trầm trọng
Lãnh cảm lợi dụng sự làm thinh của tôi tìm
Nước mắt người hoá thành phế tích

Dường như tôi chưa một lần được hét vang tên Tổ quốc
Tổ quốc chảy trong máu
Sự vĩ đại hiện diện từ những gì giản dị
Khi tôi nhìn về phía Bắc mỗi sớm thức dậy
Khi tôi lướt trong biển mây san hô
Ước mơ thoát sức hút Trái đất, được bay lượn thoả thuê, bay quanh các
hành tinh, bắt đầu khi tôi dùng cọng rau muống thổi bong bóng xà phòng
Tổ quốc thấm đẫm từng mạch chảy
Trùng Khánh Cao Bằng trong từng mạch chảy
Tôi chưa hiểu hết Người (cũng chưa hiểu hết tôi)
Gió thảo nguyên và sóng ngàn sông tượng hình thể phách
Luôn bắt đầu những cuộc đi

Anh ấy đang đến nơi tôi
Chúng tôi cùng lên cao, đầu tiên là lên Trùng Khánh

Người ta không có thói quen công nhận người khác
Ai cũng dám công khai phóng ra sự bức bối
(Không ai chịu nén xuống-thiền)
Có lúc ta thương lượng với ta, thoả thuận với ta
Nhưng không thể (và không muốn) ức chế tham vọng
Người người ngấm nghĩa hủ hê người người sốt sắng hơn hở với những
cái đích luôn là không tận
Không ai sửa soạn cho mình sự yên nghỉ!
Những ý nghĩ loé ra khi mông lung, và mù quáng, lỡ quyết định thay tôi
Khó ai đồng tình: Cuộc sống là chuỗi oái ăm, lảm lặc
Trở trêu thay, chẳng ai thoả hiệp với mình
Đáng thương cho những cái Tôi không bao giờ được yên nghỉ.

Tôi muốn mùa đông trong tôi được yên nghỉ
(Cô bé 15 tuổi đẩy mùa đông suốt cuộc đời?)
Mái tóc em tết lại không thành dải tóc định phong

Em chôn chân vào mùa đông vườn mình từng hơi thở buốt lạnh
hôn Anh em đón Anh theo từng đợt gió

Xa lộ dài như nước mắt

Những dãy phố lao như tàu lửa tốc hành

Hà Nội đang bay từ môi em...

Bao âm mưu, tà ý đe dọa sự bình yên

Sự bất chấp của ta phỉ báng những thừa thãi ấy

Ta trần trụi giữa bầy ác thú

Cười ngạo nghệ!

Khi Anh yêu em

Thể xác - linh hồn chúng ta được hợp nhất và siêu thoát

Chúng ta tưởng thưởng bằng sự vô về

Ôi những người đa cảm luôn sợ lạc mất nhau

Phó mặc nhau vào nhau, là niềm tin và an ủi

Cháy rực lên trong giá lạnh

Em thu gọn đời mình vào Anh. Và được thăng hoa
Đừng nói câu chuyện của những cái chuông rung lên giả định ly tán
trong sâu thẳm

Khi em thách thức tạo dựng định mệnh
Khi Anh đã đóng dấu em cho đời mình.

Không phải sự sáo rỗng và viễn tưởng tẻ nhạt, dấu chúng đang báo động
Tôi sẽ đến tận cùng Tổ quốc
Sự thật là tôi đã nghĩ
Sự thật là tôi muốn thế
Bất cần mặt trời và mặt trăng cứ trốn chạy tôi cứ đuổi theo tôi
Tôi không muốn tháo gỡ không muốn rũ bỏ tình yêu, dấu nó là bi kịch
Xóa tan sự man rợ ngấm ngấm
Cần phải bình tâm cả khi con đê bao quanh thành phố cứ thấp dần và nứt
trước mùa lũ, đang ườn mình vì bị đè bởi hàng ngàn cái bụng đom đóm
phát sáng rầm rứt
Trên trời, mái tóc bay lấp lánh
Anh ở đó phải không?

Ân sủng Thượng đế đã ban là sắp đặt sự ổn thoả tương đối cho con người
Ta tự lo trước những mùa gặt
Vi không tin mình thất bát
(Dẫu có thể tự tin thái quá-chủ quan-là độc được cho chính ta)
Những hình ảnh đang hình thành cho một thế giới
tạo từ những lông tơ phát sáng

Nếu em là hòn đá
Em tin là, nhờ Anh, một ngày từ hòn đá bứt lên một kỳ nhân!
Ôi con trai, ước mơ toả nhiệt làm mát dịu hân hoan toàn vẹn Mẹ.

Dưới bầu trời đen
Ảo tưởng vật vã cơn hoả hoạn
Bỗng
Qua rìa các lễ không gian
Ngón trở của một người đàn ông và một người đàn bà bắt đầu vẽ
các dòng sông, đồng bằng, núi biển
Họ quy định nhau ngụ nhau sáng tạo hiện thực từ vô thể
Họ ngự trị nhau trong sự cất cánh.

2000

Song mã

Đầm đĩa hay hạt hạt sương vỡ sang nhau trên khuôn mặt em, như hàng
ngàn giọt sao trắng

Khúc hoan vũ của mùa nối Âm – Dương cuộn trời và đất

Những cú nhún nâng bật cả địa cầu

Ngày 21 tháng 10 – Linh thị

(Chúng mình bắt đầu sống sau cái chết của Quá khứ)

Lịch trực

Trái đất lịch trực, quay một chu kỳ khác

Em sống nghiêng

Lê thê mùa không phân biệt ngày đêm không phân biệt

Ngày 21 tháng 4 tung bờm

Nhịp điệu khuấy đảo, sinh sôi những ám tượng

Tiếng gọi hoà âm trên cao
Rồi biệt tích trong khu rừng hoang vắng
Nơi có Cánh tay thiêng
Tiếng gọi mọc lên
Mọc lên
Những âm vọng từ Anh
Hô hấp em đêm chần
Trăng ném mình vỡ thành hạt sáng
Hơn ba trăm đêm ngỡ không qua được
Khuấy đảo em bằng thán khí
Những cột đèn rầu rầu
Cây tán tán sống sượng trên mái ngói ủ dột
Mặt trời màu rêu thâm
Trong khi bày nhện đang rớt rít rít rít giăng mặt trời
Trong khi những ngón cuống quýt toàn thân lao đi dồn dập dồn dập...
Những buổi chiều mệt lả
Hàng cột điện dây sả xuống khu vườn

Bay rất khế tiếng thở romance em ru
Những giọt nước mắt cuốn em về Anh
Lời nín từ xa xăm
Tiếng hát nóng tri giác
Đều tách vỏ từ nguyên khí của đôi ta
Từ Linh

Tiếng thở át tiếng biển
Bờ cát trắng dài em nằm nghiêng. Anh đứng đó
Như vị thánh mọc ra từ Cánh hoa thiêng
Anh: Sự sống!
Chúng ta đã làm tan biến vòng siết của hệ lụy
Trước khi giải tội trong vòm họng nhà thờ
Hai cái lưỡi hồng thơm (vừa được sinh ra) vươn trong khoang miệng
Hoan ca kéo tơ giấc mơ hiện hình lúc 3 giờ sáng
Trùm mặt người: hoa Thuỳ Linh

Anh yêu em
Là sự bắt đầu một trí nhớ khác.

Chúng ta bắt đầu một trí nhớ khác
Khi những đảo chìm chưa đội biển lên
Khi lục địa triệu năm còn ẩn tích
Khi thảo nguyên nguyên sơ chưa bộc lộ sự phồn thực
Có những ý nghĩ phóng đi biệt tích
Có những ám ảnh lẫn quất mọi góc ngách luồn vào cơn thị dâm
hàng triệu người
Có những cơn bay, cuồng cơn trên đỉnh núi bản năng chót vót.
Con tê giác một sừng
Vực vĩ đại từ tiếng rên nguyên sinh cánh rừng
Nó găm lên sự dữ dội của giống đực
Ngàn năm rung thanh đới
Triệu năm dồn vào sự truyền giống
Trong lúc mặt đất nghênh đón một phiến lá lông tơ
Bất chấp mọi xâm thực
Em đi tới năm châu lục
Khi quỳ hôn những ngón chân Anh

Lũ chim ngái ngủ bức tường rêu bầu trời cũ vụt bay lên
biểu thị bản năng mãnh liệt trên đỉnh trời chất ngất vừa lật trang mây
(với màu sắc mới)

Mặt trời lên từ râu lên
Anh ngày chan chứa đôi mắt em ngưỡng vọng
Anh chở em ngày mùa Anh chưa bao giờ không đầy mãn nguyện
Đôi môi em trên lưng Anh uống nắng
Đôi môi đã tìm được nơi lưu trú vĩnh viễn của nó
Dẫu tất cả những ý nghĩ được phóng thích
Còn lại điều thuần khiết duy nhất:
Em thuộc về Anh!
Sượt qua phế nang những kẻ yếm khí
Tiếng hát Anh mọc lên mùi khói thuốc – sự nhổm dậy của sóng hoà âm
tột cùng mọi âm thanh
Những đôi môi cuống quýt vội vã nồng nàn đau đớn
Những đôi môi ngậm tiếng thở gấp gáp, dặt diu mộng du trong đêm
Những đôi môi hàm chứa giấc mơ mãn nguyện ngậm chặt nhau khi thiếp ngủ
Ngày cũ đã bật vô âm tín

Mặt trời mọc từ trí nhớ mới
Vết răng cắn ấn định số phận

Họ Vi, bảo tồn trường cửu
Cỗ xe ngựa đón em vu quy, phi nước đại
Cỗ xe ngựa đưa chúng mình về Thiên đường đi nước kiệu
Qua mọi ngã đường
Xe long bánh, lăn vào hư vô
Chúng mình song mã
Ruổi mãi ruổi mãi theo những câu kinh
Tới vùng sa mạc ánh như mặt trời xanh
Cùng cả tham sân si đầu thai kiếp khác
Chưa đến nơi ấy
Mặt trời xanh bỗng đột ngột xuất hiện, thánh thót
Khi con ngựa có chiếc sừng vĩ đại vọt lên con ngựa kia cầu vồng sao trắng
Trong ảo thanh ảo giác, những đứa bé hiện ra như tinh tú
Con ngựa có chiếc sừng vĩ đại vẫn vọt lên con ngựa kia cầu vồng sao trắng.

24.7.2000 - 21.4.2006

Rừng yêu

***Tặng ca sĩ Tùng Dương,
người xuất thân cùng Nhật thực***

Im trong
Bóng đàn bà nhập thân thể đàn ông
Yêu nhau đập toang cánh cửa
Hát trào dung nham núi lạnh
Trận mưa thiên thạch tung cầu lửa
Hát bay lên tầng thanh khí
Cuộc xoay vần vũ trụ bắt đầu bằng Eva
Hát - thân nhiệt thành quyền lực
Đêm thành ngày triều cường sóng khát
Ngày chuyển đêm cứ yêu bão táp
Chàng trai 22 trong trắng

Vỡ mùa yêu lời ca đồng trinh
Vỡ thanh âm thịt da phồn sinh
Nhà hát thành nơi hò hẹn
Người người nghe Nhật thực thêm yêu cuồng dại
Người người xem Nhật thực tự tình mê mải
Những cuộc tình theo hiệu lệnh, trở lại
Đón đau và tôn vinh khát vọng giống nòi
Trái đất tạm ngừng đeo đuổi, si tình quanh mặt trời
Người đàn ông đi qua người đàn bà
Sắp xếp khế khàng thế giới

Tùng Dương hát
Trái tim bay mũi tên Cupid
Bắn vào định mệnh Nhật thực
Bắn vào những người chưa biết sống và yêu cùng kiệt
Rùng mình thành chàng trai không tuổi
Nửa đêm hé miệng ngày mới khai sinh
Âm vực bắt thần quăng tám chất ngất
Nội lực tiếng hát vượt khỏi cơ thể mỏng manh
Qua những đường giới hạn
Mặt ướt đầm phiêu lạc
Nhật thực* hiếm biệt

Khi những bài tình cất lên từ dấu môi xẻ chỉ
Thành phố thành rừng yêu
Những người yêu nhau ngất ngây rừng thẳm ấy

Đêm 4.6.2005

** Đêm Nhật thực của nhạc sĩ Ngọc Đại - thơ Vi Thùy Linh diễn ra tối 12-13.4.2002 tại cung Việt Xô và 3-4.6.2005 tại Nhà hát lớn Hà Nội (giọng hát Tùng Dương).*

Một ước mơ dữ dội: làm mẹ

(Đọc bài thơ **Đôi cánh của mẹ** của Vi Thuý Linh)

Thanh Thảo

Vi Thuý Linh là một hiện tượng của thơ Việt Nam hiện đại. Đó là hiện tượng chín sớm trong thơ, và cả trong đời. Cô gái mới 20 tuổi đã có những khát khao dữ dội về chức năng làm mẹ, và nghĩ một cách thâm trầm, sâu sắc đến không ngờ về thiên chức người mẹ trong thế giới. Bằng cú pháp thơ già dặn, cách nói thơ đơn giản và trực diện, bài thơ của Vi Thuý Linh như hồ nước chứa những cơn sóng ngầm từ bên dưới:

Đôi cánh của mẹ

Mẹ nghĩ

Con có thể kiêu hãnh về mẹ và cha

Từ lúc còn nằm trong cha và mẹ

Mẹ viết đến tiêu tụy

Dù vì thế, mẹ phải sớm lìa đời

Những gì mẹ làm sẽ cho mẹ sống

Những người thân của chúng ta liên miên đau ốm

Mẹ thì không khoẻ

Nhưng

Hercule không phải thần tượng của chúng ta

Tinh yêu mạnh hơn thần quyền, vô hiệu hoá những áp đặt

Mẹ triệt tiêu nỗi khổ nhọc bằng sự dữ dội ẩn nhẫn

Bằng khao khát con, chế ngự tâm hồn

Con

Ước mơ vĩ đại, dẫn cho ngày tuyệt diệt

Giữa những ước mơ hỗn độn và giả tạo đầy rẫy xung quanh

Cánh tay mệt mỏi của mẹ vẫn là đôi cánh bền vững

Hãy bay cao từ khi đôi bàn chân bé nhỏ của con bám vào ngực mẹ

Tôi nghe từ những lời quả cảm kia hình ảnh người mẹ tương lai không chỉ biết yêu thương con mình mà còn biết truyền cho con một nghị lực, một sức vươn của đôi cánh trong thế giới ngày thêm ít mộng mơ, ngày thêm nhiều bạo lực nhưng lại thiếu sức mạnh. Khi tuyên bố: "*Hercule không phải thần tượng của chúng ta*", người mẹ trẻ tương lai này không có ý hạ thấp một hình tượng anh hùng, mà đơn giản chỉ muốn nói với con mình: trong thế giới mà con sẽ sống, còn nhiều sức mạnh, nhiều cách thể hiện sức mạnh, chứ không chỉ thể hiện bằng cơ bắp. Khao khát con, như khao khát một sáng tạo đẹp đẽ nhất trên đời, như khao khát chính những câu thơ đã làm mình "mệt mỏi" - những câu thơ dám bay và dám gục ngã như Icare bay về mặt trời!

Báo Kiến thức gia đình số 170.2000

Hiện tượng VI THUYỀN LINH*

Nguyễn Huy Thiệp

Sinh ngày 4 tháng 4⁽¹⁾

Vi Thùy Linh, nhà thơ nữ trẻ có lẽ là đáng kể nhất trên văn đàn Việt Nam hiện nay sinh ngày 4 tháng 4 năm 1980. Ngày ấy là ngày thế nào?

Đấy là ngày: "đổ sang nhau những ăn năn - bất cần, trong sạch - vấy bẩn, ý nghĩ - vô bổ, cạn kiệt - lấp đầy, tuyệt vọng và ngộ nhận, đoàn tụ và lưu lạc, trấn tĩnh và hoảng loạn". Đấy là ngày "có một tình yêu phi thường của những Định mệnh khác thường".

Vi Thùy Linh đã viết về ngày sinh của mình một cách siêu thực, đẹp đẽ và rất nên thơ như thế. Thực ra, ngày 4 tháng 4 năm ấy cũng chỉ là một ngày bình thường như ti tỉ ngày bình thường khác. Trên thực tế, thế hệ của Vi Thùy Linh là một thế hệ được sinh ra trong hoàn cảnh rất thảm hại: phụ huynh của họ lúc đó phần lớn đều đang sống trong tình trạng vô cùng nhọc nhằn, khốn khó, thậm chí còn nhọc nhằn khốn khó hơn cả thời chiến tranh chống Mỹ. Hãy giở lại lịch sử Việt Nam trong thời điểm chết giảm đó: chiến tranh biên giới phía Bắc, biên giới Tây - Nam, chế độ bao cấp đang vào lúc khủng hoảng trầm trọng: tiền hết, gạo không, ngân sách quốc gia trống rỗng. Tôi còn nhớ ở một trường phổ thông trung học nơi tôi đến ở: giáo viên không có lương, các thầy cô giáo đã phải xin hợp tác xã cấp ruộng cấy lúa lấy gạo ăn, hai cô giáo mới có một cái quần lụa lành lặn để thay nhau mặc mỗi khi lên lớp. Trong các công sở, người ta phải phân phối chia nhau từng bao thuốc lá, từng đôi pin đèn, từng chiếc lốp xe đạp...

Thế hệ của Vi Thuý Linh đến tuổi trưởng thành lớn lên trong điều kiện khác hẳn: xã hội đổi thay từng ngày, từng giờ, Việt Nam đang hội nhập cùng thế giới. Đa số đều được sống “trong nhung lụa”, trong những tiện nghi sinh hoạt “xịn” hoặc “như xịn”, họ có nhiều cơ hội lựa chọn. Họ không có những kỷ ức giống như các thế hệ cha anh họ, họ không đối cái đối vật chất, “*tôi đối như một con hắc tinh tinh, tôi đối như một con vật ở địa ngục*” (Con gái thủy thần).

Nhưng thôi! Cái gì qua là qua! Chúng ta hãy đi sâu vào thế giới tâm hồn của lứa tuổi 20 hôm nay mà Vi Thuý Linh là một đại diện đáng kể nhất. Vì sao vậy? Vì Vi Thuý Linh đang là một thi sĩ nổi danh, đang là một nàng Jeand’Arc trong thế giới “hình nhi thượng” của văn học nước nhà.

Này gương kia ta muốn biết trí tuệ của ta?

Thưa cô, cô thông minh hơn nhiều, so với tuổi.

Gương ơi, bây giờ trông ta ra sao?

Cô già hơn nhiều, so với tuổi

Sao đêm nữ chan trắng vào tận chỗ ta ngồi?

(Thần lằn trắng)

Thiếu phụ 20 tuổi

Tôi đọc Vi Thuý Linh, hết sức ngạc nhiên vì những cảm xúc thềm có con, những cảm xúc về tình mẫu tử dày đặc. Có lẽ đây là trường hợp độc nhất vô nhị trong thơ Việt Nam hiện đại.

Con ơi... con ơi

Không biết bao lần, mẹ đặt tay lên bụng, gọi con

Mẹ khao khát mang con, mặt trời đang phôi thai trong mẹ

Con đang ở đâu

Hãy theo tình yêu của cha, đậu vào lòng mẹ...

Sẽ đến lúc, nhìn con, mẹ lại ngỡ đó là chồng của mẹ...

(Những mặt trời đang phơi thai)

Nhiều người nói với tôi rằng Vi Thuý Linh là biểu tượng sex trong thơ. Tôi không thấy thế. Vi Thuý Linh là một biểu tượng trong trắng chứ!

Vi Thuý Linh là một hiện tượng thơ Việt Nam.

Thần thờ sắp xếp lại mình

Con đường văn học là cả một chặng đường dài dằng dặc, vinh nhục đủ điều. Nó cũng chính là chặng đường đời rất nhiều gian khó trầm luân. Các nhà thơ trẻ phải ý thức được "sự nghiệp" của mình nếu như họ muốn dẫn thân vào "hội đoàn trường" đó để mà biết cách bền gan tu chí. Chẳng có chữ nào bầu nên nhà thơ. Đây chỉ là những lời có cánh hết sức hảo huyền. "Thơ không phải sự nghiệp". Tôi đã nhiều lần nói thế. Sự nghiệp là cái gì? Thật là vớ vẩn. Hãy sống đi, xây dựng cho mình một giá trị tinh thần và vật chất có thực rồi "sự nghiệp" nó sẽ đến theo.

Trong một bài trả lời phỏng vấn, Vi Thuý Linh có nói ước muốn được dẫn thân vào văn học, sẽ làm thơ, viết tiểu thuyết. Rõ ràng, đây là một ý định lành mạnh. Với "tuổi 20 yêu dấu: Vi Thuý Linh và các bạn thơ trẻ khác hoàn toàn biết mình phải tự làm gì.

Vi Thuý Linh đang "thần thờ sắp xếp lại mình". Đừng thần thờ nữa mà phải nhanh nhẹn sắp xếp lại mình. Cuộc đời còn ở phía trước.

Vi Thuý Linh là một hiện tượng trong thơ Việt Nam. Một tiếng thơ lạ. Vi Thuý Linh mới chỉ bắt đầu đi những bước đầu tiên trên con đường thơ thuần chuyên gian khó của mình. Phía trước là bầu trời... ở đấy có vinh quang, có hiểm hoạ. "*Hãy tin ngày mai trong sự ngây ngất*". Những nhà thơ trẻ rất cần sự nâng đỡ về tinh thần, tình cảm, cần sự chỉ dẫn của những người đi trước.

Bài viết này như một cử chỉ cho thấy không phải dư luận lãng quên Vi Thùy Linh.

“Tôi chẳng thể hiến tặng gì ngoài ánh hào quang tăm tối ấy”...⁽²⁾

29.4.2003

N.H.T

* Trích theo bài đã in trên báo Sinh viên Việt Nam. 9.2003, rút trong tập Phê bình, tiểu luận “*Giăng lưới bắt chim*” (Nhà xuất bản Hội nhà văn, 2005) – Giải thưởng Phê bình Hội nhà văn Hà Nội 2006.

⁽¹⁾ Đề mục và các câu thơ trong bài viết đều lấy lại từ tập “**Linh**” (Thơ của Vi Thùy Linh, NXB Thanh niên, Hà Nội, 2000)

⁽²⁾ Dịch từ thơ Aragông. Đây là câu kết trong truyện ngắn “*Hạc vừa bay kêu thẳng thốt*” viết về một vị thánh bị bôi bẩn” (nhà thơ Nguyễn Bính) của tác giả.

Mục lục

1. Chân dung	11
2. Những đối lập	14
3. Từ phía ngày nắng tắt	16
4. Tự cảm	18
5. Sinh ngày 4 tháng 4	20
6. Thần lẫn trắng	22
7. Sự im lặng	24
8. Cái chân vịt và tiếng còi tàu	26
9. Những ngôi nhà	29
10. Thế giới hiện hữu	31
11. Những đồng cỏ nằm dưới tuyết	34
12. Thiếu phụ và con đường	36
13. Dấu vết	38
14. Nữ tu	40
15. Huyền tích	42
16. Rêu	44
17. Bóng người	46
18. Mùa đông cuối cùng	48
19. Tín hiệu	51
20. Lửa trắng	53

21. Nắng	55
22. Thành phố cổ	56
23. Hai miền Thuỳ Linh	58
24. Linh	61
25. Những mặt trời đang phôi thai	64
26. Đôi cánh của mẹ	67
27. Phôi cảnh của ký ức	69
28. Thung lũng Anh và Em	72
29. Thánh giá	75
30. Dưới cây bồ đề	79
31. Và chúng ta bắt đầu một cuộc sống khác	81
32. Một ngày chưa có trong sự thật	84
33. Lá thư và ổ khoá	87
34. Mùa linh hồn	90
35. Tạo hoá	92
36. Cầu vòng	94
37. Đôi mắt Anh	97
38. Bài ca số phận	99
39. Cất cánh	104
40. Song mã	110
41. Rừng yêu	116

Linh

Thơ - Vi Thùy Linh

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ

39 Hàng Chuối – Hà Nội

ĐT: 9.710717 – 9.717979 – 9.716727 – 9.712832

FAX: 9.712830

E-mail: nxbphunu@vnn.vn

Chi nhánh: 16 Alexandre De Rhodes – Q.1 – TP. Hồ Chí Minh.

ĐT: 8.234806

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Mai Quỳnh Giao

Chịu trách nhiệm bản thảo:

Nguyễn Thu Hà

Biên tập: Nguyễn Minh Hà

Bìa:

Sửa bản in: Vi Thùy Linh

Kỹ thuật vi tính: Bằng Tâm

LIÊN KẾT XUẤT BẢN - TỔNG PHÁT HÀNH
NHÀ SÁCH KIẾN THỨC
17A HÀNG CHUỐI - HÀ NỘI
ĐT: 04.9713371 - 0903 408 530
Email: nhasachkienthuc@yahoo.com

Các tập thơ đã xuất bản trong nước

1. **Khát** (Nhà xuất bản Hội nhà văn 11.1999, Nhà xuất bản Phụ nữ tái bản 6.2007)
2. **Linh** (Nhà xuất bản Thanh Niên, 10.2006), Nhà xuất bản Phụ nữ tái bản 6.2007)
3. **Đồng tử** (Nhà xuất bản Văn Nghệ, 10.2005 tái bản 3.2006)

Thơ đã xuất bản ngoài nước

I. In ở tạp chí Thi Bình (Hàn Quốc) do TS Bae Yang - Soo chủ biên

II. In ở Mỹ:

1. Tuyển tập New American Writing số 23, 2005

2. Hanoi Misses You (Hà Nội nhớ bạn)

An Anthology of Contemporary Vietnamese Poetry (Tuyển tập thơ Việt Nam đương đại) - NXB Milweed Editions.

Dịch giả: Nguyễn Đỗ, Paul Hoover

"Vi Thùy Linh là nhà thơ trẻ Việt Nam có nội lực mạnh nhất hiện nay. Cô sở trường nhất trong đề tài tình yêu. Nói đến Vi Thùy Linh, là nói đến những bài thơ tình yêu không thể trộn lẫn của cô"

(Đài RFL, chương trình Tết Đinh Hợi)

Tôi đã làm việc với Vi Thùy Linh tại Hà Nội trong cuộc trình diễn thơ – dự án của Hội đồng Anh, lần đầu tiên tại Việt Nam. Cô ấy là một "super girl". Tôi sẽ không thể quên cô ấy. Không bao giờ. Từ nay, nếu ai hỏi về Việt Nam, tôi nói: "Đến Việt Nam, hãy tìm gặp Vi Thùy Linh". Linh là ấn tượng của tôi khi nghĩ đến Việt Nam. Tôi rất mong có dịp gặp lại và hợp tác.

Roger Robinson¹.

Phát biểu tối 26.01.2007 tại Mai's Gallery, TP. Hồ Chí Minh

¹Người gốc đạo Trinitdad – Trung Mỹ, quốc tịch Anh. Robinson sáng tác thơ, nhạc, văn xuôi, trình diễn nhiều nước trên thế giới, phối hợp giữa ngôn từ và âm nhạc, được Decibel bình chọn là một trong 50 nhà văn có ảnh hưởng nhất tới dòng văn học gốc Phi của Vương quốc Anh trong nửa thế kỷ qua)

thơ vi thủy linh

Vi Thủy Linh là một hiện tượng của thơ Việt Nam hiện đại. Đó là hiện chín sớm trong thơ, và cả trong đời. Cô gái mới 20 tuổi đã có những khát khao dữ dội về chức năng làm mẹ, và nghĩ một cách thâm trầm, sâu sắc đến không ngờ về thiên chức người mẹ trong thế giới. Bằng cú pháp thơ già dặn, cách nói thơ đơn giản và trực diện. Những bài thơ của Vi Thủy Linh như hồ nước chứa những cơn sóng ngầm từ bên dưới

Nhà thơ Thanh Thảo

Vi Thùy Linh là một cơn lốc.

Lốc ý tưởng, lốc chữ (chứa chất nổ), lốc tình cảm (đôi khi là khoái cảm).

Cơn lốc không kiểm chế đó đương nhiên gây sốc, khiến nhiều người ngộ nhận những cố gắng đôi mới trong thơ cô và làm lẫn cho sự bất chấp những ước lệ và kiêng kỵ là phạm húy.

Với tôi, Vi Thùy Linh là một biểu tượng giải phóng phụ nữ trong thơ!

Nhà thơ, dịch giả Dương Tường

Một đồng thi ca hát "linh" chảy từ đời xưa đến
ngày nay để viết ra một Vi Thủy Linh chuyển
cối bay lên chạm vào Khô! tình ta cuồng dại;
Ngôn từ, hình ảnh, âm nhạc, màu sắc gợn
nhau tạo nên một thế phôi bào tiếng cuồng
say từng cơn.
Nồng nàn và dữ dội, tầm đời và kích động,
thơ Vi Thủy Linh tạo một đời chân cảm,
khôn người...

Nguyễn Thiên Dao,
Hà Nội X. 2006

\$045 000

Giá: 45.000 đ